

СЛУЖБИ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕ

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскосрпски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. — Огласи според тарифата — Жиро сметка кај Службата на општествено книговодство 60802-603-19644

Петок, 2 Јули 1982

БЕЛГРАД

БРОЈ 37

ГОД. XXXVIII

Цена на овој број е 24 динари. — Аконтацијата на претплатата за 1982 година изнесува 1.000 динари. Рок за рекламации 15 дена. — Редакција: Улица Јована Ристичка бр. 1. Пошт. факс 226. — Телефони: Централна 650-155; Уредништво 651-885; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756

459.

Врз основа на член 28 точ. 2, 3, 4, 5, 7, 8 и 11 член 29 став 1 точка 7, став 2 и член 30 став 6 од Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/76, 36/79, 52/79 и 12/82), врз основа на усогласените ставови со надлежните републички и покраински органи, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРЕДМЕТИТЕ, КОЛИЧЕСТВАТА И ВРЕДНОСТИТЕ НА КОИ ПРИ УВОЗОТ НА СТОКИ СЕ ПРИМЕНУВААТ ЦАРИНСКИ ПОВЛАСТИЦИ

1. Со оваа одлука се утврдуваат предметите, количествата и вредностите на предметите на кои при увозот на стоки се применуваат ослободувања од плаќање царина и други царински повластици (член 28 точ. 2, 3, 4, 5, 7, 8 и 11, член 29 став 1 точка 1 ст. 1 и 3 и точка 7 став 1 алинеи прва и втора и член 30 ст. 1 до 3 од Царинскиот закон) и се утврдуваат предметите на стопанскиот инвентар на кои при увозот се применуваат царинските повластици од член 30 ст. 1 до 3 од Царинскиот закон.

2. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 2 од Царинскиот закон, домашните патенти, покрај на предметите од личниот багаж — на предмети што ги внесуваат од странство до вкупна вредност од 200 динари.

3. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 3 став 1 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија — членови на екипажи на југословенски бродови и државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои според кој и да е основ поминале на работа во странство непрекинато најмалку две години или 24 месеци во три последовни години — на предмети на мебел до вкупна вредност од 60.000 динари, и на други предмети за своето домаќинство што се содржани во точка 6 од оваа одлука, освен на патнички моторни возила, до вкупна вредност од 100.000 динари.

4. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 3 став 2 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои според кој и да е основ поминале на работа во странство непрекинато најмалку четири години — на предмети за своето домаќинство што се содржани во точка 6 од оваа одлука, освен на патнички моторни возила, до вкупна вредност од 250.000 динари.

5. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 3 став 3 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои според кој и да е основ поминале на работа во странство непрекинато најмалку шест години — на предмети на мебел до вкупна

пна вредност од 100.000 динари и на други предмети за своето домаќинство што се содржани во точка 6 од оваа одлука, освен на патнички моторни возила, до вкупна вредност од 300.000 динари.

6. Во предметите за домаќинство што според член 28 точка 3 ст. 1 до 3 од Царинскиот закон државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија можат да ги увезат, односно внесат без плаќање царина, спаѓаат:

- 1) 1 телевизор, со припаѓачките уреди;
- 2) 1 носив телевизор, со големина на екранот до 48 cm;
- 3) 1 радиоапарат, со припаѓачките уреди;
- 4) 1 транзисторски радиоприемник;
- 5) 1 магнетофон, со припаѓачките уреди и 20 ленти;
- 6) 1 грамофон, со припаѓачките уреди и 100 плочи;
- 7) 1 фотографски апарат;
- 8) 1 портабл-машина за пишување;
- 9) 1 електричен или гасен фрижидер;
- 10) 1 клима-уред;
- 11) 1 електричен, гасен, комбиниран или друг шпорет;
- 12) 1 електричен или гасен грејач, греалка или електричен радијатор;
- 13) 1 правошмукалка, со припаѓачките уреди;
- 14) 1 машина за переење алишта, со припаѓачките уреди;
- 15) 1 машина за сушење алишта;
- 16) 1 машина за пеглање алишта;
- 17) 1 машина за миеење садови;
- 18) 1 апарат за мелење и мешање намирници — кујнски миксер (комплет);
- 19) 1 машина за шиеење;
- 20) предмети на мебел, постелнина, завеси и сл.
- 21) прибор за јадење и сервиси најмногу за 12 лица и соодветни кујнски предмети и садови;
- 22) 2 тепиха;
- 23) 1 клавир или друг музички инструмент;
- 24) книги и списанија на домашни и странски автори;
- 25) слики и други уметнички предмети;
- 26) украсни предмети, вклучувајќи и предмети на фолклорот;
- 27) шиени текстилни и кожени стоки за лична или куќна употреба;
- 28) други предмети за домаќинство во количества чија вкупна вредност не преминува 20.000 динари.

Ако вкупната вредност на предметите го преминува износот пропишан во точ. 3 до 5 од оваа одлука, царина се плаќа на износот над вредноста пропишана со одредбите на тие точки.

7. Ослободени се од плаќање царина еднаш годишно, согласно со член 28 точка 3 став 4 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои според кој

и да е основ се наоѓаат на работа во странство а при доаѓањето од странство заради користење на годишен одмор, посета на семејство и сл. — на предмети што не се наменети за продажба, до вкупна вредност од 5.000 динари. Предметите чија поединечна вредност го надминува износот од 5.000 динари, не се опфатени со оваа повластица.

8. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 4 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија — работниците на дипломатски и конзуларни претставништва на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство, кои на работа во странство поминале непрекинато најмалку две години — на предмети за домаќинство, освен на моторни возила.

Во предметите за домаќинство што според член 28 точка 4 од Царинскиот закон државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија можат да ги увезат односно внесат без плаќање царина, спаѓаат:

- 1) 1 телевизор, со припаѓачките уреди;
- 2) 1 носив телевизор, со големина на екранот до 48 cm;
- 3) 1 радиоапарат, со припаѓачките уреди;
- 4) 1 транзисторски радиоприемник;
- 5) 1 магнетофон, со припаѓачките уреди и 20 ленти;
- 6) 1 грамофон, со припаѓачките уреди и 100 плочи;
- 7) 1 фотографски апарат;
- 8) 1 портабл-машина за пишување;
- 9) 1 електричен или гасен фрижидер;
- 10) 1 клима-уред;
- 11) 1 електричен, гасен, комбиниран или друг шпорет;
- 12) 1 електричен или гасен грејач, греалка или електричен радијатор;
- 13) 1 правошмукалка, со припаѓачките уреди;
- 14) 1 машина за перење алишта, со припаѓачките уреди;
- 15) 1 машина за сушење алишта;
- 16) 1 машина за пеглање алишта;
- 17) 1 машина за миење садови;
- 18) 1 апарат за мелење и мешање намирници — кујнски миксер (комплет);
- 19) 1 машина за шиене;
- 20) предмети на мебел, постелнина, завеси и сл.
- 21) прибор за јадење и сервиси најмногу за 12 лица и соодветни кујнски предмети и садови;
- 22) 2 тепиха;
- 23) 1 клавир или друг музички инструмент;
- 24) книги и списанија на домашни и странски автори;
- 25) слики и други уметнички предмети;
- 26) украсни предмети, вклучувајќи и предмети на фолклорот;
- 27) шиели текстилни и кожени стоки за лична или куќна употреба;
- 28) други предмети за домаќинство во количества чија вкупна вредност не преминува 10.000 динари.

9. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 27 точка 5 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и странските државјани — на лекови до вкупна вредност од 1.500 динари, а на други предмети за лична потреба освен кафе пржено или непржено, мешаница на кафе и екстракт на кафе, што ги примаат од странство во пратки, до

вкупна вредност од 400 динари. Предметите чија поединечна вредност ги надминува тие износи, не се опфатени со оваа повластица.

10. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 7 од Царинскиот закон, државните органи, организациите на здружен труд, заедниците и другите организации — на рекламни материјали и извадоци што бесплатно ќе ги примат од странство, и тоа на:

- 1) печатени или снимени предмети, објави, огласи, плакати, цензовници, каталози, микрофилмови и други видови трговско известување за стоки, превоз и услуги што ги дава странскиот испраќач, без оглед на вредноста и количеството на тие предмети;
- 2) разни рекламни предмети на кои видно е втисната фирма на странскиот испраќач со која државниот орган, организацијата на здружен труд или друга организација одржува деловни врски. Како рекламни предмети во смисла на оваа одредба не се сметаат цигари, жестоки алкохолни пијалаци, парфемии и други потрошни стоки.

11. Во текот на една календарска година, корисникот на повластицата од точка 10 став 1 на оваа одлука може од истиот испраќач од странство да прими рекламни предмети, и тоа:

- 1) во количество до 5.000 парчиња чија вредност по парче изнесува до 40 динари;
- 2) во количество до 2.500 парчиња чија вредност по парче изнесува над 40 до 100 динари;
- 3) во количество до 300 парчиња чија вредност по парче изнесува над 100 до 240 динари;
- 4) во количество до 200 парчиња чија вредност по парче изнесува над 240 динари до 400 динари.

Предмети што можат да се употребат исклучително за рекламни цели, еден примач може да прими во неограничени количества.

12. Како печатени предмети од точка 10 одредба под 1 од оваа одлука се сметаат календари (цебни, за на маса и сидни), ако содржат трговски известувања за стоки, за превоз на стоки или за услуги на странски испраќачи, а како рекламни предмети од точка 10 одредба под 2 на оваа одлука — предмети на кои видно е втисната фирмата на странскиот испраќач.

13. Како извадоци во смисла на член 28 точка 7 од Царинскиот закон се сметаат предмети од мала вредност и во незначителни количества — според видот на стоките што ги претставуваат и целта за која се наменети, како и модели на предмети чие производство се предвидува, а се испраќаат заради прибавување на порачки, односно понуди на стоки или склучување на договор. Извадоците не можат да се продаваат ниту да се употребуваат за други цели, освен за потреби на прикажување, испитување и сл.

14. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 28 точка 8 од Царинскиот закон, странски излагачи што учествуваат на меѓународни саеми и на трговски изложби во Југославија — на предмети што ќе ги увезат или примат од странство заради вообичаена распределба и потрошувачка за време на одржување на саемот, односно изложбата.

Како предмети за распределба и потрошувачка, по саемот односно трговските изложби, се сметаат:

1) извадоци на странски стоки, изложени на саем или на изложба или ако се направени како извадоци од увезените стоки под услов:

- да се делат бесплатно;
- да се со незначителна вредност во однос на цената по единица на мера на истиот вид стоки;
- да се спакувани или подготвени за вообичаена распределба и потрошувачка во количество

кое очигледно е помало од стандардните пакувања за продажба на мало;

2) рекламен материјал во вкупна вредност до 4.000 динари, под услов поединечната вредност на предметите да не преминува 100 динари;

3) стоки што се увезуваат од странство, односно се купуваат од консигнационен склад во земјата заради потрошувачка на приредби што ги организираат излагачите за време на траењето на саемот, односно трговската изложба, и тоа:

— цигари и други тутунски преработки во количество чија вкупна вредност изнесува до 800 динари, жестоки алкохолни пијалаци во количество до 4 литра и други стоки, освен козметички препарати, парфеми и колонска вода во вкупна вредност до 500 динари;

— на име на еден претставник на странска фирма — странски државјанин со живеалиште во странство — може да се ослободат од плаќање на царина стоки за еден излагачки картон, со тоа што една странска фирма може да ја оствари таа повластица за најмногу пет излагачки картони;

4) прехранбени производи и алкохолни пијалаци, што се добиваат бесплатно во количества кои се неопходни за оценување на нивниот квалитет заради доделување награди на меѓународни саеми;

5) стоки наменети за прикажување, односно демонстрирање на машини или апарати на саем, односно трговска изложба, а кои ќе се потрошат или уништат во текот на прикажувањето, односно демонстрирањето;

6) стоки што служат за изградба, приспособување и декорирање на привремени штандови (на пример бои, лакови, тапети, таписони и сл.), а кои ќе се потрошат при употребата;

7) каталози, проспекти, ценовници огласи, календари (со илустрации или без нив) и фотографии, ако е очигледно дека се наменети за користење како пропаганден материјал за странски стоки изложени на саем, односно изложба, под услов да се делат бесплатно;

8) формулари и други печатени материјали потребни за администрацијата на излагачот за време на одржување на саемот, односно трговската изложба.

15. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 29 став 1 точка 1 став 1 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои од Југославија се иселиле пред 6 април 1941 година, странските државјани што добиле државјанство на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и странските државјани што добиле азил односно одобрение за постојано населување во Југославија, — на предмети за своето домаќинство, освен на патнички моторни возила.

Во предметите за домаќинство што согласно со став 1 на оваа точка државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија можат да ги увезат односно внесат без плаќање царина, спаѓаат:

- 1) 1 телевизор, со припаѓачките уреди;
- 2) 1 носив телевизор, со големина на екранот до 48 cm;
- 3) 1 радиоапарат, со припаѓачките уреди;
- 4) 1 транзисторски радиоприемник;
- 5) 1 магнетофон, со припаѓачките уреди и 20 ленти;
- 6) 1 грамофон, со припаѓачките уреди и 100 плочи;
- 7) 1 фотографски апарат;
- 8) 1 портабл-машина за пишување;
- 9) 1 електричен или гасен фрижидер;
- 10) 1 клима-уред;

11) 1 електричен, гасен, или комбибиран или друг шпорет;

12) 1 електричен или гасен грејач, греалка или електричен радијатор;

13) 1 правошмукалка, со припаѓачките уреди;

14) 1 машина за перење алишта, со припаѓачките уреди;

15) 1 машина за сушење алишта;

16) 1 машина за пеглање алишта;

17) 1 машина за миење садови;

18) 1 апарат за мелење и мешање намирници — кујнски миксер (комплет);

19) 1 машина за шиене;

20) предмети на мебел, постелнина, завеси и сл.

21) прибор за јадење и сервиси најмногу за 12 лица и соодветни кујнски предмети и садови;

22) 2 тепиха;

23) 1 клавир и друг музички инструмент;

24) книги и списанија на домашни и странски автори;

25) слики и други уметнички предмети;

26) украсни предмети, вклучувајќи и предмети на фолклорот;

27) шиени текстилни и кожени стоки за лична или куќна употреба;

28) други предмети за домаќинство во количества чија вкупна вредност не преминува 500.000 динари.

16. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 29 став 1 точка 1 став 3 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои од Југославија се иселиле пред 6 април 1941 година, странските државјани што добиле државјанство на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и странските државјани што добиле азил, односно одобрение за постојано населување во Југославија — на предмети од стопански инвентар до вкупна вредност од 800.000 динари. Предметите чија поединечна вредност го преминува износот од 800.000 динари не се опфатени со оваа повластица.

17. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 29 став 1 точка 7 алинеја прва од Царинскиот закон, сопствениците односно корисниците на превозни средства — на предмети кои, заради замена на дотраен или уништен дел, ќе се вградат во патничко возило за време за кое тоа возило се наоѓа во странство, до вкупна вредност од 3.000 динари. Предметите чија поединечна вредност ги преминува износот од 3.000 динари не се опфатени со оваа повластица.

18. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 29 став 1 точка 7 алинеја втора од Царинскиот закон, сопствениците односно корисниците на превозни средства — на предмети кои, заради замена на дотраен или уништен дел, ќе се вградат во друмско моторно возило во јавниот сообраќај, освен во патничко возило за време за кое тоа возило се наоѓа во странство, до вкупна вредност од 7.500 динари. Предметите чија поединечна вредност го преминува износот од 7.500 динари не се опфатени со оваа повластица.

19. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 30 став 1 од Царинскиот закон, државјаните на Социјалистичка Федеративна Република Југославија кои според кој и да е основ поминале на работа во странство најмалку две години или најмалку 24 месеци во три последовни години — на предмети од стопански инвентар, освен на моторни возила, чија вредност изнесува до 200.000 динари. Ако вредноста го преминува износот од 200.000 до 500.000 динари, на дел од вредноста над 200.000 до 500.000 динари се плаќа царина по стапка од 10%.

20. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 30 став 2 од Царинскиот закон, дужавјани-те на Социјалистичка Федеративна Република Југо-славија кои сопред кој и да е основ поминале на работа во странство непрекинато најмалку четири години — на предмети од стопански инвентар, освен на моторни возила, чија вредност изнесува до 400.000 динари. Ако вредноста го преминува износот од 400.000 до 500.000 динари, на дел од вредноста над 400.000 до 500.000 динари се плаќа царина по стапка од 10%.

21. Ослободени се од плаќање царина, согласно со член 30 став 3 од Царинскиот закон, државјани-те на Социјалистичка Федеративна Република Југо-славија кои според кој и да е основ поминале на работа во странство најмалку шест години — на предмети од стопански инвентар, освен на моторни возила, чија вредност изнесува до 800.000 динари. Ако вредноста го преминува износот од 800.000 до 1.000.000 динари, на дел од вредноста над 800.000 до 1.000.000 динари се плаќа царина по стапка од 10%.

22. Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за утврдување на предметите и вредностите на кои при увозот на стоки се применуваат царински повластици („Службен лист на СФРЈ“, бр. 35/76, 48/76, 63/78, 41/79, 47/80, 25/81 и 64/81).

23. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 257
24 јуни 1982 година
Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Милка Планинц, с. р.

460.

Врз основа на член 30 став 3 од Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/76, 36/79, 52/79 и 12/82) врз основа на усогласените ставови со надлежните републички и покраински органи, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА УСЛУЖНИТЕ, ЗАНАЕТ-ЧИСКИТЕ И ЗЕМЈОДЕЛСКИТЕ ДЕЈНОСТИ ЗАС-НОВАНИ ВРЗ ЛИЧЕН ТРУД, ЗА КОИ МОЖЕ ДА СЕ КОРИСТИ ЦАРИНСКА ПОВЛАСТИЦА

1. Царинската повластица од член 30 став 3 на Царинскиот закон може да се користи за предмети на стопанскиот инвентар, што се увезуваат заради вршење на дејности засновани врз личен труд од Одлуката за Единствената класификација на дејностите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 34/76, 62/77 и 72/80), и тоа за:

1) земјоделските дејности од областа 02 — Земјоделство и рибарство, гранка 0201 — Земјоделско производство, гранка 0202 — Земјоделски услуги и гранка 0203 — Рибарство;

2) занаетчиските дејности од областа 05 — Градежништво, гранка 0503, 05030 — Инсталациони и завршни работи во градежништвото;

3) угостителската дејност од областа 08 — Угостителство и туризам, гранка 0801 — Угостителство;

4) занаетчиските и услужните дејности од областа 09 — Занаетчиство и лични услуги, освен услугите на забавни паркови, панаѓурски стрелишта, детски автодроми и други места за забава.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 253
24 јуни 1982 година
Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Милка Планинц, с. р.

461.

Врз основа на член 8 став 3 од Договорот за определување на земјоделските производи како производи од посебен општествен интерес за кои ќе се утврдуваат производителски продажни цени и заштитни цени во 1981 и 1982 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/81), во врска со член 64 став 1 од Законот за основите на системот на цените и за општествената контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 1/80 и 38/80), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНУВАЊЕ НА ВАЖЕЊЕТО НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛСКИТЕ ПРОДАЖНИ ЦЕНИ ЗА ПЧЕНИЦА ОД РОДОТ НА 1982 ГОДИНА

1. Одлуката за утврдување на производителските продажни цени за пченица од родот на 1982 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 53/81) престанува да важи.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 260
23 јуни 1982 година
Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Милка Планинц, с. р.

462.

Врз основа на член 31 од Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ“, бр. 10/76, 36/79, 52/79 и 12/82), сојузниот секретар за финансии пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ПОСТАПКАТА ЗА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВОТО НА ОСЛОБОДУВАЊЕ ОД ПЛАЌАЊЕ ЦАРИНА

Член 1

Со овој правилник се пропишува постапката за остварување на правото на ослободување од плаќање царина според одредбите на чл. 25 до 30 од Царинскиот закон.

Член 2

Заради користење на повластицата од член 25 од Царинскиот закон, до царинарницата се поднесува потврда од Сојузниот секретаријат за надзорни работи дека увезените предмети се наменети за потребите на службата, односно за лична употреба на лицата од став 1 на тој член.

Решението за ослободување од плаќање царина царинарницата го донесува во вид на забелешка врз потврдата на Сојузниот секретаријат за надворешни работи од став 1 на овој член.

Член 3

Заради користење на повластицата од член 26 од Царинскиот закон, до царинарницата се поднесува потврда од Сојузниот секретаријат за надворешни работи дека увезените предмети се наменети за лична употреба на лицата од член 26 став 1 точ. 1 до 3 на тој закон и дека постои реципроцитет за ослободување од плаќање царина.

Решението за ослободување од плаќање царина царинарницата го донесува во вид на забелешка врз потврдата на Сојузниот секретаријат за надворешни работи од став 1 на овој член.

Член 4

Заради користење на повластицата од член 27 став 1 од Царинскиот закон, до царинарницата, кон барањето за ослободување од плаќање царина, се поднесува потврда од Сојузниот секретаријат за народна одбрана дека увезените стоки претставуваат:

- 1) предмети на вооружување и воена опрема и нивни делови, вклучувајќи и техничка, ремонтна и производствена документација;
- 2) машини, апарати и уреди, како и нивни делови што се увезуваат за производство и ремонт на предмети на вооружување и воена опрема;
- 3) производи за материјални резерви за потребите на народната одбрана.

Решението за ослободување од плаќање царина царинарницата го донесува во вид на забелешка врз барањето од став 1 на овој член, а ако е во прашање ослободување од плаќање царина врз основа на член 27 став 1 точка 3 од Царинскиот закон — во решението внесува податоци за бројот и датумот на посебната одлука на Сојузниот извршен совет врз основа на која се остварува правото на ослободување од плаќање царина.

Заради користење на повластицата од член 27 став 2 од Царинскиот закон, до царинарницата, кон царинската декларација, се поднесува изјава на корисникот на повластицата дека увезените предмети ќе ги користи за обучување на населението за одбрана и заштита на земјата, односно за цивилна заштита и за потребите на народната одбрана. Царинарницата донесува решение во вид на забелешка врз декларацијата, во кое внесува податоци за бројот и датумот на посебната одлука на Сојузниот извршен совет врз основа на која се остварува правото на ослободување од плаќање царина.

Заради користење на повластицата од член 27 став 5 од Царинскиот закон, царинарницата донесува решение во вид на забелешка врз декларацијата, во кое внесува податоци за бројот и датумот на решението на сојузниот секретар за финансии врз основа на кое се остварува правото на ослободување од плаќање царина.

Евиденција за користење на повластиците од член 27 ст. 1, 2 и 5 на Царинскиот закон по одделни акти на Сојузниот извршен совет и на сојузниот секретар за финансии води Сојузната управа за царини.

Член 5

Под патник, во смисла на член 28 точка 1 од Царинскиот закон, се подразбираат домашни и странски државјани кои ја преминуваат царинската линија.

Како личен багаж, во смисла на член 28 точка 1 од Царинскиот закон, се сметаат предметите што служат за лични потреби на патниците додека се на патување (облека, обувки, предмети за одржување на лична хигиена, намирници и др.), во количини

потребни на патникот, со оглед на неговото занимање, годишното време, целта, траењето и другите околности на патувањето.

Патникот може да ја користи повластицата од член 28 точка 1 од Царинскиот закон, без оглед на тоа дали личниот багаж е даден на превоз со истото превозно средство со кое тој допатувал, со друго превозно средство, по пошта или на некој друг начин, ако несомнено може да се утврди дека е во прашање личен багаж на односниот патник.

Заради користење на повластицата од член 28 точка 1 од Царинскиот закон, на личниот багаж даден на превоз со друго превозно средство, по пошта или на некој друг начин, корисникот поднесува соодветни докази дека е во прашање негов личен багаж. Врз основа на поднесените докази, царинарницата го издава личниот багаж и става соодветна забелешка врз пријавата за увоз и превоз на стоки.

Член 6

Корисникот на повластицата од член 28 точка 3 од Царинскиот закон, кон барањето за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата:

- 1) потврда дека на работа во странство поминал непрекинато најмалку две години или 24 месеци во три последовни години, односно непрекинато најмалку четири или непрекинато најмалку шест години. Потврда може да издаде дипломатско или конзуларно претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство, општинскиот завод за вработување преку кој работникот е упатен на работа во странство, ако води евиденција за тоа, или домашната организација на здружен труд што го упатила работникот на работа во странство. Потврда за членовите на екипажот на југословенските бродови што сообраќаат со странство издава заповедникот на бродот, односно домашната организација на здружен труд чијшто е бродот.

Ако корисникот на повластицата не располага со потврда во смисла на став 1 од оваа точка, времето поминато на работа во странство го докажува на друг соодветен начин (со патната исправа, со соодветна исправа на странската служба за социјално осигурување или на странскиот работодавец, со пријава односно одјава на престојот во странство и сл.);

- 2) писмена изјава дека за последните две, три, четири, односно шест календарски години, не користел повластица по тој основ;

- 3) писмена изјава дека се враќа на постојан престој во Југославија;

- 4) список на предметите за домаќинство што ги внесува или ги прима од странство, односно што ќе ги внесе дополнително.

Списокот на предметите за своето домаќинство, корисникот на повластицата од член 28 точка 3 од Царинскиот закон го поднесува до царинарницата во два примерока, најдоцна кон барањето за ослободување од плаќање царина. Едниот примерок на списокот царинарницата го прилата кон декларацијата, а другиот примерок го заверува и му го враќа на корисникот на повластицата, со назначување кои предмети и во која вредност ги увезол. Ако корисникот на оваа повластица дополнително увезе предмети за своето домаќинство во пропишаниот рок од шест месеци, е должен до царинарницата да го поднесе и заверениот список на предмети што царинарницата му го вратила.

Царинарницата што го заверила списокот со точка 4 став 1 од овој член ќе стави за тоа забелешка врз патната исправа, ќе го означи датумот и тоа ќе го завери со печат на царинарницата.

Денот на враќањето од странство на корисникот на повластицата од член 28 точка 3 од Царинскиот

закон царинарницата го утврдува од патната исправа или на друг соодветен начин.

Секој член на семејството на корисникот на повластицата од член 28 точка 3 од Царинскиот закон, кој ги исполнува условите во поглед на основите и времето на престој во странство, може да ја користи таа повластица за увоз на предмети за домаќинство до вкупната вредност пропишана со Одлуката за утврдување на предметите, количествата и вредностите на кои при увозот на стоки се применуваат царински повластици („Службен лист на СФРЈ“, бр. 37/82).

По барањето за користење на повластицата од член 28 точка 3 од Царинскиот закон царинарницата донесува решение.

Под непрекинат престој во странство, во смисла на член 28 точка 3 од Царинскиот закон, се подразбира и времето поминато на годишен одмор, како и времето поминато во Југославија поради работа, посета на семејството и сл.

Ако корисникот на повластицата од член 28 точка 3 од Царинскиот закон бил спречен поради виша сила во рок од шест месеци да увезе предмети за своето домаќинство, времето на дејствувањето на вишата сила не се засметува во тој рок.

При користење на повластицата од член 28 точка 3 став 4 на Царинскиот закон, царинскиот работник во патната исправа на патникот става отпечаток на штембил со ознака „R“ и ознака на годината во која е искористена таа повластица.

Член 7

Корисникот на повластицата од член 28 точка 4 од Царинскиот закон, кон барањето за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата:

1) потврда од Сојузниот секретаријат за надворешни работи дека во својство на работник на дипломатско или конзуларно претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство поминал на работа непрекинато најмалку две години. Таа потврда содржи број и датум на актот со кој корисникот е преместен на работа во странство, како и датум на заминувањето на работа во странство и датум на враќањето во Југославија од работа во странство;

2) список на предметите за своето домаќинство што ги внесува или ги прима од странство, односно што ќе ги внесе дополнително.

Списокот на предметите за своето домаќинство корисникот на повластицата од член 28 точка 4 од Царинскиот закон го поднесува до царинарницата во два примерока, најдоцна кон барањето за ослободување од плаќање царина. Едниот примерок на списокот царинарницата го прилага кон декларацијата, а другиот примерок го заверува и му го враќа на корисникот на повластицата, со назначување кои предмети и во која вредност ги увезол. Ако корисникот на повластицата дополнително увезе предмети за своето домаќинство во пропишаниот рок од шест месеци, е должен до царинарницата да го поднесе и заверениот список на предмети што царинарницата му го вратила.

Царинарницата што го заверила списокот од точка 2 став 1 од овој член ќе стави за тоа белешка врз патната исправа, ќе го означи датумот и тоа ќе го завери со печат на царинарницата.

По барањето за користење на повластицата од член 28 точка 4 од Царинскиот закон царинарницата донесува решение.

Под непрекинат престој во странство, во смисла на член 28 точка 4 од Царинскиот закон, се подразбира и времето поминато на годишен одмор, како и времето поминато во Југославија поради работа, посета на семејството и сл.

Ако корисникот на повластицата од член 28 точка 4 од Царинскиот закон поради виша сила бил спречен во рок од шест месеци да увезе предмети за своето домаќинство, времето на дејствувањето на вишата сила не се засметува во тој рок.

Член 8

Повластицата од член 28 точка 5 од Царинскиот закон може да се користи ако пратката содржи предмети за лична употреба чија вкупна вредност не го преминува износот пропишан со Одлуката за утврдување на предметите, количествата и вредностите на кои при увозот на стоки се применуваат царински повластици.

Член 9

Корисникот на повластицата од член 28 точка 6 од Царинскиот закон, кон барањето за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата акт на надлежниот орган во Југославија, односно во странство за наследувањето на предметите што ги внесува.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, за користење на повластица на наследени употребувани предмети за лична гардероба или предмети за лична употреба на умрено лице, како доказ може да се поднесе и посмртен документ.

Повластицата од член 28 точка 6 од Царинскиот закон не се однесува на предмети купени со наследени пари, како ни на предмети купени со пари добиени со продажба на наследени предмети.

Врз основа на поднесеното барање од став 1 на овој член царинарницата донесува решение.

Член 10

Рекламниот материјал од член 28 точка 7 од Царинскиот закон може да се увезува само преку царинарницата надлежна за подрачјето на кое се наоѓа седиштето на основната организација на здружен труд — примач. Кон барањето за користење на повластица корисникот на повластицата ѝ дава изјава на царинарницата дека рекламниот материјал му се испраќа бесплатно, дека во текот на таа календарска година не примил рекламниот материјал, односно дека примил во количини помали од предвидените во точка 11 од Оулуката за утврдување на предметите, количествата и вредностите на кои при увозот на стоки се применуваат царински повластици, од странска фирма и дека применитиот рекламниот материјал ќе биде разделен бесплатно за рекламни цели.

Кон барањето за ослободување од плаќање царина корисникот на повластицата ѝ дава изјава на царинарницата дека мострите му се испраќаат бесплатно и дека ќе бидат употребени исклучително за целите за кои се увезени.

Како испраќач од странство се смета странска фирма со свои погони или филијали во една земја.

За рекламниот материјал и мострите царинарницата донесува решение за ослободување од плаќање царина во вид на забелешка врз изјавата на примачот.

Царинарницата е должна увезените мостри да ги направи неупотребливи за трговски цели (со ставање жигови, со дупчење или на друг начин), со тоа што притоа да не се уништи нивната основна функционална вредност и употребливост за целите за кои се увезени.

Член 11

Правото на ослободување од плаќање царина според член 28 точка 8 од Царинскиот закон може

да се оствари само во текот на првата половина на траењето на саемот, односно изложбата.

Заради користење на повластицата од член 28 точка 8 од Царинскиот закон, излагачот поднесува до царинарницата барање во два примерока. Во барањето се назначуваат фирмата на излагачот, името на лицето на кое гласи излагачкиот картон, видот, количината и вредноста на стоките што се увезуваат, односно примаат од странство заради потрошувачка на саемот, односно изложбата. Решението за ослободување од плаќање царина царинарницата го донесува во вид на забелешка врз обата примерока на барањето, од кои едниот го задржува, а другиот му го враќа на излагачот.

По исклучок од одредбата на став 2 од овој член, ако стоки се купуваат од консигнационен склад, барањето за ослободување од плаќање царина се поднесува до царинарницата во три примерока. Решението за ослободување од плаќање царина царинарницата го донесува во вид на забелешка врз сите три примероци на барањето, од кои едниот го задржува а другите два примерока му ги враќа на излагачот, кој врз основа на нив купува стоки од консигнационен склад. Држателот на консигнационен склад задржува еден примерок и го прилага кон декларацијата за конечно царинење на стоките продадени од консигнационен склад.

Ако стоките се упатуваат на саем надвор од местото каде што се наоѓа консигнациониот склад, решение за ослободување од плаќање царина донесува царинарницата надлежна според местото на одржувањето на саемот.

Член 12

Заради користење на повластицата од член 28 точка 9 на Царинскиот закон, корисникот на повластицата поднесува до царинарницата исправа издадена од надлежниот југословенски или странски орган или организација дека одликувањето, медалот, споменицата, спортски и друг трофеј, односно сличен предмет го добил во странство на натпревар, изложба или на слична приредба.

Како слични предмети, во смисла на став 1 од овој член, не се сметаат предмети добиени како награда, а што не се изработени специјално за доделување на односниот натпревар, изложба или приредба.

Член 13

Заради користење на повластицата од член 28 точка 10 на Царинскиот закон, корисникот на повластицата поднесува до царинарницата писмена изјава дека предметите што ги внесува се негови сопствени дела. Во изјавата тие предмети мораат точно да се означат.

Член 14

Заради користење на повластицата од член 28 точка 11 од Царинскиот закон, корисникот на повластицата, кон барањето за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата доказ дека ортопедското или друго помагало му е потребно како замена за телесниот орган што недостига, односно кој е оштетен.

Член 15

Заради користење на повластицата од член 28 точка 12 од Царинскиот закон, корисникот на повластицата, кон барањето за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата потврда од надлежната здравствена комисија за завршената рехабилитација и дека е оспособен за вршење на определена дејност и потврда од соодветното општо здружение дека увезената опрема не се произведува во Југославија.

Врз основа на поднесеното барање од став 1 на овој член царинарницата донесува решение за ослободување од плаќање царина.

Член 16

Како резервоари што се фабрички вградени во моторни возила, во смисла на член 28 точка 13 од Царинскиот закон, се сметаат резервоарите кои по конструкцијата му одговараат на видот и типот на определено моторно возило.

Член 17

Повластицата од член 28 точка 14 на Царинскиот закон се користи согласно со одредбите на соодветни меѓудржавни договори за малограничен и двосопственички промет.

Член 18

Заради користење на повластицата од член 28 точка 15 од Царинскиот закон, корисникот кон барањето дава изјава за организирање на меѓународно натпреварување и поднесува изјава или фактура од странскиот испраќач дека медалите или плакетите ги испраќа бесплатно. Врз основа на поднесеното барање царинарницата донесува решение за ослободување од плаќање царина.

Член 19

Југословенски државјанин е должен, заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 1 на Царинскиот закон, кон барањето за ослободување од плаќање царина, да поднесе до царинарницата:

1) потврда од надлежниот орган за внатрешни работи дека од Југославија се иселил пред 6 април 1941 година. Ако надлежниот орган не може да му издаде на корисникот на повластицата потврда дека од Југославија се иселил пред 6 април 1941 година, тој факт може да се докаже и на друг начин;

2) список на предметите за домаќинство што ги внесува, односно увезува, со назначување на видот и количината на предметите;

3) список на предметите на неопходен стопански инвентар.

Денот на доселувањето од странство се утврдува од патната исправа на корисникот, или на друг соодветен начин.

Странски државјанин е должен, заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 1 од Царинскиот закон, кон барањето за ослободување од плаќање царина да поднесе до царинарницата:

1) потврда од надлежниот орган за внатрешни работи за приемот во југословенско државјанство, односно дека му е даден азил и одобрение за постојано населување во Југославија;

2) список на предметите за домаќинство што ги внесува, односно увезува, со назначување на видот и количината на предметите;

3) список на предметите на неопходен стопански инвентар.

Како ден на доселување на странскиот државјанин, во мисла на член 29 став 1 точка 1 од Царинскиот закон, се смета денот на приемот во југословенско државјанство, односно денот на добивањето азил или одобрение за постојано населување во Југославија.

Списокот на предметите за домаќинство, односно на предметите на неопходен стопански инвентар корисникот на повластицата од член 29 став 1 точка 1 од Царинскиот закон го поднесува до царинарницата во два примерока, најдоцна кон барањето за ослободување од плаќање царина. Едниот примерок од списокот царинарницата го прилага кон декларацијата, а другиот заверен примерок му го враќа на корисникот на повластицата со назначување кои предмети ги увезол. Ако корисникот на таа повластица дополнително увезе предмети за своето домаќинство во пропишаниот рок од една го-

дина, го поднесува до царинарницата заверениот список на предметите што царинарницата му го вратила.

Царинарницата што го заверила списокот на предмети за домаќинството, односно на неопходен стопански инвентар ќе стави за тоа забелешка врз патната исправа, ќе го означи датумот и тоа ќе го завери со печат на царинарницата.

Ако корисникот на повластицата од член 29 став 1 точка 1 од Царинскиот закон внесува или увезува предмети на неопходен стопански инвентар, поднесува и потврда од надлежниот општински орган дека му е одобрено занимавање со определена дејност за чие вршење увезува предмети на стопански инвентар. Ако дозвола за вршење на определена дејност не може да се добие пред извршениот увоз на стопански инвентар, корисникот на повластицата ќе поднесе потврда од надлежниот општински орган дека според прописите ги исполнува условите за занимавање со определена дејност за чие вршење увезува предмети на стопански инвентар, а во рок од една година од денот на извршениот увоз е должен да поднесе потврда за одобрението за занимавање со односната дејност.

Член 20

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 2 од Царинскиот закон, корисникот, кон писменото барање за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата:

1) писмо или фактура од странскиот испраќач од кои се гледа дека стоките ги испраќа бесплатно;

2) изјава на корисникот на повластицата дека стоките се увезуваат за научни, здравствени, културни, просветни или социјални цели, односно за стручно оспособување на привремено невработени работници;

3) потврда од органот надлежен за наука дека организацијата во чија корист се врши увозот е регистрирана како научна установа, или потврда од органот надлежен за просвета, односно култура дека организацијата во чија корист се врши увозот се занимава со научна, наставна, односно културна дејност.

Врз основа на поднесените докази од став 1 на овој член, царинарницата донесува решение за ослободување од плаќање царина.

Член 21

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 3 од Царинскиот закон, возникот, односно корисникот на повластицата, кон писменото барање за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата:

1) потврда од органот надлежен за наука дека организацијата во чија корист се врши увозот е регистрирана како научна установа, или потврда од органот надлежен за просвета, односно култура дека организацијата во чија корист се врши увозот се занимава со научна, наставна, односно културна дејност;

2) потврда од соодветното општо здружение дека машините, апаратите, уредите и инструментите од одделите XVI, XVII и XVIII на Царинската тарифа, и нивните делови што се увезуваат, ќе се произведуваат во Југославија;

3) примерок на пријавата за склучен договор или друг доказ од кој може да се утврди дека увозот се врши за корисникот на повластицата;

4) изјава дека машините, апаратите, уредите и инструментите од одделите XVI, XVII и XVIII на Царинската тарифа и нивните делови ќе се користат за научноистражувачка работа, настава, односно културна дејност.

Врз основа на поднесеното барање од став 1 на овој член, царинарницата донесува решение за ослободување од плаќање царина.

Член 22

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 4 од Царинскиот закон, Југословенскиот црвен крст, кон барањето за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата изјава дека увезените стоки ќе ги користи исклучително за непосредно извршување на хуманитарни задачи. Врз основа на поднесеното барање, царинарницата донесува решение за ослободување од плаќање царина.

Член 23

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 5 на Царинскиот закон, корисникот на повластицата, кон барањето за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата потврда од органот надлежен за култура дека уметничките предмети и збирки и предметите за збирки што се увезуваат се наменети за определен музеј или уметничка галерија, односно дека репродуциран архивски материјал е наметнет за архив. Врз основа на поднесеното барање, царинарницата донесува решение за ослободување од плаќање царина.

Член 24

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 6 од Царинскиот закон, корисникот на повластицата, кон барањето за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата потврда од соодветната школа за тоа дека корисникот на повластицата е ученик на таа школа, односно студент и дека предметите што се увезуваат му се потребни како учила. Врз основа на поднесеното барање, царинарницата донесува решение за ослободување од плаќање царина.

Член 25

Повластицата од член 29 став 1 точка 7 алинеја прва од Царинскиот закон, се применува на предмети кои заради замена на дотраен или уништен дел се вградуваат во патничко моторно возило додека тоа се наоѓа во странство, ако нивната вкупна вредност не го преминува износот пропишан со Одлуката за утврдување на предметите, количествата и вредностите на кои при увозот на стоки се применуваат царински повластици.

Повластицата од член 29 став 1 точка 7 алинеја втора од Царинскиот закон, се применува на предмети кои заради замена на дотраен или уништен дел се вградуваат во друмско моторно возило во јавниот сообраќај додека возилото се наоѓа во странство, ако нивната вкупна вредност не го преминува износот пропишан со Одлуката за утврдување на предметите, количествата и вредностите на кои при увозот се применуваат царински повластици.

Замената на дотраен или уништен дел, во смисла на ст. 1 и 2 од овој член, корисникот ѝ ја пријавува на царинарницата усно.

Повластицата од член 29 став 1 точка 7 алинеја трета од Царинскиот закон се однесува на бродови во јавниот меѓународен сообраќај и додека пловат во внатрешните води.

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 7 алинеја четврта од Царинскиот закон, корисникот поднесува барање и соодветна документација врз основа на кои царинарницата донесува решение во вид на забелешка врз барањето.

Количината на потрошниот и погонскиот материјал за работа и безбедност на пловидбата за која

може да се користи повластицата од член 29 став 1 точка 7 алинеја четврта од Царинскиот закон, се утврдува зависно од траењето на пловидбата во сообраќајот со странство.

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 7 алинеи трета и петта од Царинскиот закон, корисникот поднесува до царинарницата барање и соодветна документација дека определените предмети ги купил и ги вградил, односно дека ќе ги вгради во превозното средство заради замена на дотраен или уништен дел. Врз основа на поднесеното барање и приложената документација, царинарницата донесува решение за ослободување од плаќање царина.

Повластиците од член 29 став 1 точка 7 од Царинскиот закон се однесуваат и на вредноста на поправката, односно замената на дотраени или уништени делови.

Член 26

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 8 од Царинскиот закон, корисникот е должен да поднесе до царинарницата:

1) потврда од надлежниот општински орган за тоа каква материјална штета претрпел поради елементарна несреќа;

2) писмо или фактура од странскиот испраќач дека предметите се испратени бесплатно, односно потврда од надлежната служба на општественото книговодство дека предметите се набавуваат од средства добиени од странство како парична помош заради отстранување на последици од елементарна несреќа.

Врз основа на поднесеното барање и приложениите исправи од став 1 на овој член, царинарницата донесува решение за ослободување од плаќање царина.

Член 27

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 9 од Царинскиот закон, корисникот поднесува до царинарницата:

1) потврда од надлежниот општински орган дека организацијата во чија корист се врши увозот на опрема, суровина и репродукционен материјал претрпела материјална штета предизвикана со елементарна незгода;

2) изјава од корисникот на повластицата дека увозот на стоки се врши заради замена на уништен или значително оштетени стоки;

3) потврда од соодветното општо здружение дека стоките што се увезуваат не се произведуваат во земјата или се произведуваат во недоволни количини;

4) потврда од надлежната банка дека плаќањето се врши со средства обезбедени со закон.

Член 28

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 10 од Царинскиот закон, корисникот на повластицата кој увезува производи за здравството поднесува до царинарницата потврда од надлежниот орган за здравство со која се докажува дека специфичната опрема, уредите и инструментите за здравството, како и резервните делови и потрошниот материјал за користење на таа опрема, се увезуваат заради опремање на организациите на здружен труд во согласност со програмите за развој на здравството во републиката, односно автономната покраина, односно за лична употреба на граѓаните.

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 10 од Царинскиот закон, Сојузот на слепите на Југославија и Сојузот на здруженијата

на дистрофичарите на Југославија, кои барањето за ослободување од плаќање царина, поднесуваат изјава дека производите за кои се бара ослободување од плаќање царина се увезуваат за потребите на слепи лица, односно за потребите на лица заболени од мускуларни и невромускуларни болести.

Врз царинската декларација царинарницата става забелешка за бројот и датумот на решението на Сојузниот извршен совет врз основа на кое се остварува правото на ослободување од плаќање царина.

Член 29

Заради користење на повластицата од член 29 став 1 точка 11 на Царинскиот закон, корисникот на повластицата, кон барањето за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата потврда од надлежниот републички орган за внатрешни работи со која се докажува дека специфичната опрема и деловите на таа опрема се увезуваат за потребите на противпожарни организации.

Врз увозната царинска декларација царинарницата става забелешка за бројот и датумот на решението на Сојузниот извршен совет врз основа на кое се остварува правото на ослободување од плаќање царина.

Член 30

Корисникот на повластицата од член 30 ст. 1 до 3 од Царинскиот закон, кон барањето за ослободување од плаќање царина, поднесува до царинарницата:

1) потврда дека на работа во странство поминал непрекинато најмалку две години или 24 месеци во три последовни години, односно непрекинато најмалку четири години, или непрекинато најмалку шест години. Потврда може да издаде дипломатско или конзуларно претставништво на Социјалистичка Федеративна Република Југославија во странство, општинскиот завод за вработување преку кој работникот е упатен на работа во странство, ако за тоа води евиденција, или домашната организација на здружен труд што го упатила работникот на работа во странство.

Ако корисникот на повластицата не располага со потврда во смисла на став 1 од оваа точка, времето поминато на работа во странство се докажува на друг соодветен начин (со патна исправа, со соодветна исправа од странската служба за социјално осигурување или од странскиот работодавец, со пријава, односно одјава на престојот во странство, и сл.);

2) писмена изјава дека за последните две, три четири, односно шест календарски години не користел повластица по тој основ;

3) писмена изјава дека се враќа на постојан престој во Југославија;

4) потврда од надлежниот општински орган дека му е одобрено занимавање со определена дејност за чие вршење увезува предмети на стопански инвентар. Ако дозвола за вршење на определена дејност не може да се добие пред извршениот увоз на стопански инвентар, корисникот на повластицата ќе поднесе потврда од надлежниот општински орган дека според прописите ги исполнува условите за занимавање со определена дејност за чие вршење увезува предмети на стопански инвентар, а во рок од една година од денот на извршениот увоз е должен да поднесе потврда за одобрението за занимавање со односната дејност;

5) список на предметите на стопански инвентар што ги внесува или ги прима од странство, односно што ќе ги внесе дополнително.

Списокот на предмети на стопански инвентар корисникот на повластицата од член 30 од Царин-

скиот закон го поднесува до царинарницата во два примерока, најдоцна кон барањето за ослободување од плаќање царина. Едниот примерок од списокот царинарницата го прилага кон декларацијата, а другиот примерок го заверува и му го враќа на корисникот на повластицата, со назначување кои предмети и во која вредност ги увозол. Ако корисникот на таа повластица дополнително увезе предмети на стопански инвентар во пропишаниот рок од една година, е должен до царинарницата да го поднесе и заверениот список на предметите што царинарницата му го вратила.

Царинарницата што го заверила списокот на предмети на стопански инвентар ќе стави за тоа забелешка врз патната исправа, ќе го означи датумот и тоа ќе го завери со печат на царинарницата.

Денот на враќањето од странство на корисниците на повластиците од член 30 од Царинскиот закон царинарницата го утврдува од патната исправа или на друг соодветен начин.

Ако вкупната вредност на предметите на стопански инвентар го преминува износот пропишан со Одлуката за утврдување на предметите, количествата и вредностите на кои при увозот на стоки се применуваат царински повластици, царина се плаќа на износот над вредноста пропишана со таа одлука.

Врз увозната царинска декларација царинарницата става забелешка за бројот и датумот на решението на Сојузниот извршен совет врз основа на кое се утврдени дејностите од член 30 ст. 1 до 3 на Царинскиот закон.

По барањето за користење на повластицата од член 30 од Царинскиот закон царинарницата донесува решение.

Под непрекинат престој во странство, во смисла на член 30 ст. 1, 2 и 3 од Царинскиот закон, се подразбира и времето поминато на годишен одмор, како и времето поминато во Југославија поради работа, посета на семејството и сл.

Ако корисникот на повластицата од член 30 на Царинскиот закон бил спречен поради виша сила во рок од една година да увезе предмети на стопански инвентар, времето на дејствувањето на висшата сила не се засметува во тој рок.

Член 31

Корисникот на повластицата од член 30 ст. 1 до 3 од Царинскиот закон, кога здружува труд и средства со организација на здружен труд, односно кога го пренесува своето право на ослободување од плаќање царина врз организација на здружен труд или договорна организација на здружен труд, ги поднесува до царинарницата:

1) доказите од член 30 став 1 точ. 1 до 3 и точка 5 на овој правилник;

2) спогодбата за здружување на трудот и средствата со организацијата на здружен труд, договорот за основање договорна организација на здружен труд, односно спогодбата или договорот за пренесување на правото на ослободување од плаќање царина на организацијата на здружен труд или договорната организација на здружен труд со која ги здружува трудот и средствата.

Член 32

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за утврдување на видот, количеството и предметите што се ослободени од плаќање на царина и за постапката за остварување на правото на ослободување од плаќање на царина („Службен лист на СФРЈ“, бр. 41/79, 59/79 и 1/82).

Член 33

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. Д-7163/1
23 јуни 1982 година
Белград

Сојузен секретар
за финансии,

Јоже Флорјанчич, с. р.

463.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА КАБЛИ ЗА РАДИОФРЕКВЕНЦИИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за кабли за радиоефеквенции, што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Кабли за радиоефеквенции.
Методи за испитување на хомогеноста на ефективната карактеристична импеданса — — — — — JUS N.C6.009

2) Кабли за радиоефеквенции.
Методи за испитување на хомогеноста на локалната карактеристична импеданса — — — — — JUS N.C6.010

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на кабли за радиоефеквенции што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето на овој правилник во сила.

Член 4

Со диеот на влегувањето на овој правилник во сила престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Кабли за радиоефеквенции.
Методи за испитување на еднообразноста на ефективната карактеристична импеданса (Ze) — — — — — JUS N.C6.009

2) Кабли за радиоефеквенции.
Методи за испитување на локалната карактеристична импеданса (Zx) — — — — — JUS N.C6.010
донесени со Решението за југословенските стандарди за кабли за радиоефеквенции („Службен лист на СФРЈ“, бр. 31/67).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-7272/1
4 мај 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с.р.

464.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за телекомуникации, кои ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Телекомуникации. Приклучен гајтан, отпорен спрема влага, TG 30 JUS N.C2.330
- 2) Телекомуникации. Приклучен гајтан со впредени парици, отпорен спрема влага, TG 31 — — — — JUS N.C2.331
- 3) Телекомуникации. Гајтан за телекомуникациони апарати, отпорен спрема влага, TG 80 — — — — JUS N.C2.330

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат врз телекомуникации од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Телекомуникации. Приклучен гајтан, отпорен спрема влага, TG 30 JUS N.C2.330
- 2) Телекомуникации. Приклучен гајтан со впредени парици, отпорен спрема влага, TG 31 — — — — JUS N.C2.331
- 3) Телекомуникации. Гајтан за телекомуникациони апарати, отпорен спрема влага, TG 80 — — — — JUS N.C2.380

донесени со Решението за југословенските стандарди за гајтани за телекомуникации („Службен лист на СФРЈ“, бр. 31/67).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-7273/1
4 мај 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с.р.

465.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИОТ СТАНДАРД ЗА ТРАНСПОРТНИ КАЛЕМИ ЗА ЕЛЕКТРИЧНИ КАБЛИ, СПРОВОДНИЦИ И МЕТАЛНИ ЈАЖИЊА

Член 1

Со овој правилник се пропишува југословенскиот стандард за транспортни калемии за електрични кабли, спроводници и метални јажиња, кој го има следниот назив и ознака:

Транспортни калемии за електрични кабли, спроводници и метални јажиња. Основни мерии — — — — JUS N.C0.505

Член 2

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е составен дел на овој правилник, а се објавува во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард од член 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува врз транспортни калемии за електрични кабли, спроводници и метални јажиња, кои ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи југословенскиот стандард кој го има следниот назив и ознака:

Варабани за кабли и метални јажиња — — — — — — — — — — JUS N.C0.505
донесен со Решението за југословенските стандарди за кабловската индустрија и за престанување на важењето на југословенскиот стандард, издание од 1954 година („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 15/58).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-7274/1
4 мај 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с.р.

466.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ЈАДРА
ЗА ИНДУКТИВНИ КАЛЕМИ И ТРАНСФОРМАТОРИ
ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за јадра за индуктивни калем и трансформатори за телекомуникации, што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Јадра за индуктивни калем и трансформатори за телекомуникации. Специјализирани методи за мерење. Изобличување на третиот хармоник	JUS N.R8.170
2) Јадра за индуктивни калем и трансформатори за телекомуникации. Специјализирани методи за мерење. Осетливост спрема магнетски удар	JUS N.R8.171
3) Јадра за индуктивни калем и трансформатори за телекомуникации. Специјализирани методи за мерење. Влијание на елементите за дотерување на стабилноста на јадрата	JUS N.R8.172

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Применувањето на југословенските стандарди од член 1 на овој правилник не е задолжително.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-7275/1
4 мај 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с.р.

467.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА АМБАЛАЖА
ОД ДРВО

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за амбалажа од дрво, што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Амбалажа од дрво. Средна отворена плетка летварица — — —	JUS Z.M2.021
2) Амбалажа од дрво. Голема отворена плетка летварица — — —	JUS Z.M2.022
3) Амбалажа од дрво. Длабока летварица — — —	JUS Z.M2.026
4) Амбалажа од дрво. Двојна плетка летварица — — —	JUS Z.M2.044
5) Амбалажа од дрво. Летварица за жаби и полжэри — — —	JUS Z.M2.049
6) Амбалажа од дрво. Длабока мала летварица — — —	JUS Z.M2.413

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на амбалажа од дрво што ќе се произведе односно увезе од денот на влегувањето на овој правилник во сила.

Член 4

Со денот на влегувањето на овој правилник во сила престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

1) Амбалажа од дрво. Голема отворена плетка летварица — — —	JUS D.F1.022
2) Амбалажа од дрво. Летварица — — —	JUS D.F1.026
3) Амбалажа од дрво. Двојна плетка летварица — — —	JUS D.F1.044
- донесени со Решението за југословенските стандарди за амбалажа од дрво („Службен лист на СФРЈ“, бр. 3/66);
4) Амбалажа од дрво. Летварица за жаби — — —	JUS D.F1.049
- донесен со Решението на југословенските стандарди од областа на шумарството и дрвната индустрија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 21/59).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-7276/1
4 мај 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с.р.

468.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ПРОИЗВОДИ НА ДРВНАТА ИНДУСТРИЈА, ЗА КОНЗЕРВИРАЊЕ НА ДРВО И ЗА МОТОРНИ СИНЦИРЕСТИ ПИЛИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за производи на дрвната индустрија, за конзервирање на дрво и за моторни синцирести пили, што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Фурнир. Општи услови — JUS D.C5.020
- 2) Врска на дрво. Запчест спој за продолжување по должина — JUS D.E1.010
- 3) Градежна столарија од дрво. Квалитет на материјалот — — — JUS D.E1.011
- 4) Градежна столарија од дрво. Земање на мостри за испитување на квалитетот — — — — — JUS D.E3.001
- 5) Конзервирање на дрво. Импрегнација на железнички прагови за железнички и индустриски пруги со ширина од 1435 mm и за индустриски пруги со други широчини — JUS D.T4.020
- 6) Конзервирање на дрво. Импрегнација на градежно дрво и режана граѓа во котел — — — — — JUS D.T4.026
- 7) Машини, уреди и разни метални производи за цумарството, дрвната индустрија и преработката на дрвенести материјали. Моторни синцирести пили. Метода на испитување — — — — — JUS M.K8.020

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Освен точка 4.3 на југословенскиот стандард JUS D.E1.010, чие применување не е задолжително, југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат врз производите на дрвната индустрија, конзервирањето на дрво и моторните синцирести пили што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Фурнир — — — — — JUS D.C5.020 донесен со Решението за југословенските стандарди за необработено и обработено дрво („Службен лист на СФРЈ“, бр. 23/55);
- 2) Врска на дрво. Запчест спој за продолжување по должина — — — — — JUS D.E1.010

3) Градежна столарија од дрво. Квалитет на материјалот — — — — — JUS D.E1.011 донесени со Решението за југословенските стандарди за градежна столарија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77).

Член 5

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Решението за југословенскиот стандард од областа на конзервирање на дрво („Службен лист на СФРЈ“, бр. 36/68).

Член 6

Овој правилник влегува во сила по истекот на три месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-7277/1

4 мај 1982 година

Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгосвиќ, с.р.

469.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА САДОВИ ПОД ПРИТИСОК

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за садови под притисок, што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Садови под притисок. Еднообразна постапка за обработка и форма на техничката документација. Збирка на исправи — — — — — JUS M.E2.153
- 2) Садови под притисок. Челични садсви. Заварени спосви (примери) — — — — — JUS M.E2.160

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенскиот стандард JUS M.E2.153 од член 1 точка 1 на овој правилник е задолжителен во целост, а ќе се применува на садови под притисок што ќе се произведат односно увезат од денот на влегувањето на овој правилник во сила.

Применувањето на југословенскиот стандард JUS M.E2.160 од член 1 точка 2 на овој правилник не е задолжително.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-7278/1
4 мај 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

470.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА МЕТОДИТЕ ЗА ИСПИТУВАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИ РУДИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за методите за испитување на железни руди, што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Методи за испитување на железни руди. Експериментални методи за оцена на варијацијата на квалитетот — — — — — JUS B.G8.055
- 2) Методи за испитување на железни руди. Експериментални методи за контрола на прецизноста на земањето мостри — — — — — JUS B.G8.056
- 3) Методи за испитување на железни руди. Експериментални методи за контрола на отстапувањето при земањето мостри — — — — — JUS B.G8.057

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Применувањето на југословенските стандарди од член 1 на овој правилник не е задолжително.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-7279/1
4 мај 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

471.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ТЕКСТИЛ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за текстил, што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Тектил. Влакна на јута. Технички услови — — — — — JUS F.B1.032
- 2) Текстил. Влакна на кенаф. Технички услови — — — — — JUS F.B1.033
- 3) Текстил. Квантитативна и квалитативна контрола на јута и кенаф — — — — — JUS F.S2.501

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат врз текстил што ќе се произведе односно увезе од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Јута. Јутени влакна. Општи услови — — — — — JUS F.B1.032
- 2) Кенаф. Влакна на кенаф. Општи услови — — — — — JUS F.B1.033
- 3) Испитување на текстил. Квантитативно и квалитативно испитување на јута и кенаф — — — — — JUS F.S2.501 донесени со Решението за југословенските стандарди од областа на текстилната индустрија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 19/72).

Член 5

Овој правилник влегува во сила по истекот на шест месеци од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-7280/1
4 мај 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Вукашин Драгоевиќ, с. р.

472.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ИЗМЕНИ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ЕЛЕМЕНТИ НА ОПРЕМА И УРЕДИ

Член 1

Во Правилникот за југословенските стандарди за елементи на опрема и уреди („Службен лист на СФРЈ“, бр. 19/82) во член 1 се вршат следните измени:

- 1) во точка 1 ознаката на југословенскиот стандард се менува и гласи: „JUS N.A9.002“;
- 2) во точка 2 ознаката на југословенскиот стандард се менува и гласи: „JUS N.A9.003“;
- 3) во точка 3 ознаката на југословенскиот стандард се менува и гласи: „JUS N.A9.004“.

Член 2

Овој правилник влегува во сила на 9 септември 1982 година.

Бр. 50-8345/1
20 мај 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с.р.

473.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА БЕТОН

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за бетон, што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Бетон. Додатоци на бетон. Квалитет и проверување на квалитетот JUS U.M1.035
- 2) Бетон. Додатоци на бетон. Испитување на физичко-хемиските својства — — — — — JUS U.M1.039
- 3) Бетон. Додатоци на бетон. Испитување на влијанието на додатоките врз корозијата на арматурата JUS U.M1.044

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник претставуваат составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се

применуваат на бетонот што се произведува, односно увезува од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Овој правилник влегува во сила по истекот на два месеца од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-9104/1
1 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,
Букашин Драгоевиќ, с.р.

474.

Врз основа на член 22 став 2 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77 и 11/80), директорот на Сојузниот завод за стандардизација пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ЗА ЦЕМЕНТ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат југословенските стандарди за цемент, што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Цемент. Бел портланд-цемент. Дефиниција, класификација, технички услови и испитување на белината на цементот — — — — — JUS B.C1.009
- 2) Цемент. Портланд-цемент. Портланд-цемент со додатоци. Металуршки цементи. Пуцолански цемент. Дефиниции, класификација и технички услови — — — — — JUS B.C1.011
- 3) Цемент. Алуминантен цемент. Дефиниција, класификација и технички услови — — — — — JUS B.C1.015

Член 2

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник претставуваат составен дел на овој правилник, а се објавуваат во посебно издание на Сојузниот завод за стандардизација.

Член 3

Југословенските стандарди од член 1 на овој правилник се задолжителни во целост, а ќе се применуваат на цементот што се произведува, односно увезува од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат југословенските стандарди што ги имаат следните називи и ознаки:

- 1) Цементи. Бел портланд-цемент. Дефиниција, класификација, услови на квалитетот, испитување на белината на цементот — — — — — JUS B.C1.009
- 2) Цементи. Портланд-цемент со додаток на згура. Портланд-цемент со додаток на пуцолан. Портланд-цемент

со додаток на згура и пуцолан. Пуцолански цемент. Класификација дефиниција и услови на квалитетот JUS B.C1.011 донесени со Решението за југословенските стандарди од областа на градежништвото („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/76);

3) Алуминатен цемент. Дефиниција, класификација и технички услови — — — — — JUS B.C1.015 донесен со Правилникот за југословенските стандарди за алуминатен цемент („Службен лист на СФРЈ“, бр. 34/80).

Член 5

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 50-9105/1
1 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
стандардизација,

Букашин Драгоевиќ, с.р.

475.

Врз основа на член 40 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/76 и 74/80), директорот на Сојузниот завод за метри и скапоцени метали пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА СТАТИЧКИ БРОИЛА НА АКТИВНА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА, СО КЛАСА НА ТОЧНОСТ 0,2 S И 0,5 S

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат метролошките услови што мораат да ги исполнуваат статичките (електронските) броила на активна електрична енергија со наизменична струја (во натамошниот текст: броилото), со класа на точноста 0,2 S и 0,5 S.

Метролошките услови што мораат да ги исполнуваат броилата од став 1 на овој член се означуваат со скратената ознака MUS.F-6/1.

Член 2

Одредбите од овој правилник не се однесуваат на:

- 1) покажувачите на максимум;
- 2) еталонските броила.

Член 3

Под броила, во смисла на овој правилник, се подразбираат броилата:

- 1) што се приклучуваат преку струјни мерни трансформатори;
- 2) што се приклучуваат преку струјни и напонски мерни трансформатори;
- 3) што се наменети за мерење на енергија во една насока;
- 4) што се наменети за мерење на енергија во обете насоки;
- 5) чиј напон на приклучницата е помал од 600 V (кај трофазните броила тој напон се однесува на напонот помеѓу фазните спроводници).

Член 4

Броилото може да дава податоци за енергијата преку:

- 1) бројникот;
- 2) давачот на импулси;
- 3) давачот на импулси за далечинско мерење.

Давачот на импулси од точка 2 став 1 на овој член, кој не може да се регулира (во натамошниот текст: давачот на импулси), мора да биде приклучен зад интеграторот.

Член 5

Номиналната струја на броилото I_n мора да се определува според номиналната секундарна струја на струјниот мерен трансформатор.

Нормалната струја на броилото I_n може да биде:

- 1) еднаква на номиналната секундарна струја на струјниот мерен трансформатор;
- 2) поголема од номиналната секундарна струја на струјниот мерен трансформатор за процентуалното зголемување на мерниот опсег на трансформаторот.

Ако номиналната струја на броилото е еднаква на номиналната секундарна струја на струјниот мерен трансформатор, броилото може да се оптовари до 120% I_n .

Ако номиналната струја на броилото е поголема од номиналната секундарна струја на струјниот мерен трансформатор, броилото може да се оптовари до 100% I_n .

Член 6

Броилата можат да имаат вредност на референтниот напон:

$$3 \times \frac{100}{\sqrt{3}} \text{ V и } 3 \times 100 \text{ V}$$

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член, броилата можат да имаат и други вредности на референтниот напон до 600 V.

Член 7

При прегледот на броилата мораат да бидат исполнети следните услови за:

- 1) референтната фреквенција 50 Hz;
- 2) референтната температура 23°C.

Член 8

При номиналната струја, референтниот напон, референтната фреквенција и референтната температура, сопствената потрошувачка на следните делови на броилото мора да биде таква што да не ги преминува вредностите за:

- 1) струјно коло 1 VA;
- 2) напонското коло 0,5 VA;
- 3) помошното коло 10 VA (само кога е врзано со напонското коло на броилото).

Член 9

При нормалната работа на броилото, со текот на времето, изолациониот материјал мора да ги задржи своите диелектрични особини во таков обем кој битно нема да влијае врз метролошките особини на броилото.

Член 10

Изолациониот материјал на броилото мора да биде таков што да го издржи диелектричното испитување со синусен напон со ефективна вредност од 2000 V и со фреквенција од 50 Hz, во траење од 1 минута помеѓу:

- 1) сите кола во кои за време на нормална работа на броилото се појавува потенцијална разлика;
- 2) сите делови на броилото што се под напон, од една страна, и металните делови што при затворено куќиште на броилото се достапни од друга страна.

Член 11

При испитување на диелектричната цврстина на броилото со кукиште од изолационен материјал, мораат да бидат исполнети следните услови:

- 1) броилото мора да биде завиткано со метална фолија или поставено врз рамна метална плоча со која се спосени сите метални делови на кукиштето, достапни на затвореното броило;
- 2) струјните и напонските кола и носачот на мерните системи мораат да бидат меѓусебно поврзани;
- 3) испитниот — синусниот напон мора да биде приклучен помеѓу стегалките и металната фолија, односно металната плоча, а растојанието помеѓу стегалките и металната фолија, односно металната плоча, мора да изнесува најмалку 2 cm.

Член 12

Испитувањето на диелектричната цврстина помеѓу завртките на приклучницата и нејзиниот капак се врши според условот пропишан во член 10 од овој правилник, при што завртките мораат да бидат толку одртени така што отворот на стегалките да биде слободен, а капакот на приклучницата да биде прицврстен на приклучницата.

Ако испитувањето на диелектричната цврстина на броилото се повторува, броилото мора да го издржи синусниот напон, што е за 20% помал од напонот пропишан во член 10 од овој правилник.

Член 13

При испитувањето на диелектричната цврстина мораат да бидат исполнети следните нормални услови за работа на броилото:

- 1) температурата на средината мора да биде од 15°C до 25°C;
- 2) релативната влажност на воздухот мора да биде од 45% до 74%;

3) атмосферскиот притисок мора да биде од 83 kPa до 106 kPa (660 mbar до 1060 mbar).

Член 14

Испитувањето на диелектричната цврстина мора да се врши при типско испитување на броилото, со ударен напон со облик $1,2/50 \mu s$ и теменската вредност од 7 kV.

Член 15

Под преглед, во смисла на овој правилник, се подразбираат прегледот и типското испитување на броилото.

Прегледот од став 1 на овој член мора да се врши при следните услови:

- 1) кукиштето на броилото мора да биде затворено;
- 2) редоследот на фазите мора да биде како што е назначено во шемата на врските;
- 3) напоните и струите мораат да бидат урамнотежени;

— секој фазен или линиски напон не смее да ја преминува вредноста на соодветен среден напон за $\pm 1\%$;

— секое струја не смее да ја преминува вредноста на соодветна средна струја за $\pm 1\%$;

— фазната разлика помеѓу струјата и соодветен фазен напон при каков и да е фактор на моќност не смее да преминува 2° ;

4) напонските и помошните кола на броилото со класа на точност 0,2 S мораат да бидат приклучени на референтниот напон на броилото најмалку два часа пред почетокот на прегледот;

5) напонските и помошните кола на броилото со класа на точност 0,5 S мораат да бидат приклучени на референтниот напон на броилото најмалку еден час пред почетокот на прегледот;

6) влијателните големини мораат да имаат референтна вредност со отстапувањата дадени во следната табела:

Влијателна големина	Референтна вредност	Дозволено отстапување
Температура на средината	23°C	$\pm 2^\circ C$
Работна положба	Вертикална работна положба или назначена од производителот, ако е поинаква	$\pm 3\%$
Напон на мерните и помошните кола	Според член 6 од овој правилник	$\pm 1\%$
Облик на брановите	Синусен напон и струја	Фактор на изобличување 2%
Фреквенција на мерните и помошните кола	50 Hz	$\pm 0,5\%$
Магнетна индукција од туѓо потекло при референтна фреквенција на местото на испитувањето без присуство на броилото и неговите врски	0	0,0025 mT.
Влажност на воздухот	Релативна, 60%	$\pm 15\%$

Член 16

Броилото мора да биде така конструирано што да не дава излезни импулси, односно да не регистрира енергија при отворени струјни кола и при напонски кола приклучени на референтниот напон.

Член 17

Броилото мора да почне да дава излезни импулси и непрекинато да регистрира енергија при струја која не смее да преминува вредност од 0,1 I, и фактор на моќност 1.

Давачот на импулси мора да има толкава фреквенција што испитувањето на почетокот на регистрацијата на енергијата (поаѓањето) може да се изврши во рок од 10 минути.

Член 18

При прегледот на броилото според условите пропишани во точка 6 на член 15 од овој правилник, во времето што одговара на најмалку 1000 периоди мерена моќност, допуштените граници на грешки изразени во проценти мораат да ги имаат за:

1) еднофазните и трофазните броила при урамнотежено оптоварување, вредностите дадени во табелата I;

2) трофазните броила оптоварени еднофазно, при симетрични трофазни напони, вредностите дадени во табелата II.

Табела I

Вредност на струјата	Фактор на моќноста $\cos \varphi$	Граници на грешката во процените	
		Броило со класа да точност 0,2 S	0,5 S
1% I_n	1	$\pm 0,4$	$\pm 1,0$
5% I_n до 120% I_n	1	$\pm 0,2$	$\pm 0,5$
2% I_n	0,5 ind.	$\pm 0,5$	$\pm 1,0$
	0,8 кар.	$\pm 0,5$	$\pm 1,0$
10% I_n до 120% I_n	0,5 ind.	$\pm 0,3$	$\pm 0,6$
	0,8 кар.	$\pm 0,3$	$\pm 0,6$
На посебно барање од ко- рисникот	0,25 ind.	$\pm 0,5$	$\pm 1,0$
	10% I_n до 120% I_n	0,5 кар.	$\pm 0,5$

Табела II

Вредност на струјата	Фактор на моќноста $\cos \varphi$	Граница на грешката во проценти	
		Броила со класа на точност 0,2 S	0,5 S
5% I_n до 120% I_n	1	$\pm 0,3$	$\pm 0,6$
10% I_n до 120% I_n	0,5 ind.	$\pm 0,4$	$\pm 1,0$

Член 19

При прегледот на броилото, константата на броилото мора да се проверува така што се определува односот на покажувањето на бројникот и на импулсите што ги дава давачот на импулси.

Член 20

Кога при типското испитување на броилото ќе се утврди дека одделни или сите резултати на мерењето се наоѓаат надвор од границите на процентуалните грешки дадени во табелите I и II од член 13 на овој правилник, мора да се изврши поместување на апсцисната оска паралелно на самата себеси за вредноста $\pm 0,1\%$, ако се во прашање броила со класа на точноста 0,2 S и $\pm 0,2\%$ ако се во прашање броила со класа на точноста 0,5 S. Ако сите резултати на мерењето притоа останат во границите на процентуалните грешки дадени во табелите I и II од член 18 на овој правилник, броилото е исправно.

Член 21

При определувањето на варијацијата на грешката предизвикана со промена на една од влијателните големини, условите и вредностите на сите други влијателни големини мораат да ги исполнуваат условите пропишани во член 15 на овој правилник.

Влијателните големини што се земаат предвид за определување на референтните услови според кои се врши прегледот и за определување на варијациите предизвикани со нивната промена се температурата на средината, напонот на помошните кола, напонот на мерните кола, фреквенцијата, обликот на брановите, магнетната индукција од тубо потекло и редоследот на фазите.

Определувањето на варијациите на грешките предизвикани со промена на влијателните големини од став 2 на овој член се врши само при типско испитување на броилата.

Член 22

Средниот температурен коефициент мора да се определува за температурен опсег од 20°C, при што грешките на броилото мораат да се определуваат за температурите од 10°C над, и од 10°C под температурата за која се определува средниот температурен коефициент.

Температурниот опсег од 20°C мора да се наоѓа во границите од 0°C до 40°C.

Вредностите на средниот температурен коефициент се дадени во следната табела:

Вредност на струјата	Фактор на моќноста $\cos \varphi$	Среден температурен коефициент $\%/^{\circ}\text{C}$	
		Броила од класата на точност 0,2 S	0,5 S
5% I_n до 120% I_n	1	0,01	0,03
10% I_n до 120% I_n	0,5 ind.	0,02	0,05

Член 23

Варијациите на грешката предизвикана со промена на другите влијателни големини се дадени во следната табела:

Промена на влијателната големина во однос на референтните услови	Вредност на струјата (урамнотесжени оптоварувања)	Фактор на моќноста $\cos \varphi$	Граници на варијацијата на грешката во %	
			Бројла со класа на точност 0,2 S	0,5 S
Напон на помошното коло кое е независно од мерното коло $\pm 15\%$	1% I_n	1	0,05	0,1
Фаза на напонот на помошното коло кое е независно од мерното коло $\pm 120^\circ$	1% I_n	1	0,1	0,2
Напон на мерното коло $\pm 10\%$	I_n	1	0,1	0,2
	I_n	0,5 ind.	0,2	0,4
Фреквенција $\pm 5\%$	I_n	1	0,1	0,2
	I_n	0,5 ind.	0,1	0,2
Магнетна индукција од туѓо потекло 0,5 mT	I_n	1	0,5	1,0
Облик на брановите: 10% од третиот хармоник во струјата	50% I_n	1	0,1	0,1
Променет редослед на фазите на мерните кола	10% I_n	1	0,05	0,1
Магнетно поле на помошното коло	1% I_n	1	0,05	0,1

Член 24

Струјата што создава магнетна индукција од туѓо потекло мора да биде со иста фреквенција како и напонот приклучен на броилото.

Варијацијата на грешката предизвикана со магнетна индукција од туѓо потекло мора да биде определена под најнеповолен фазен став и со насоката на магнетната индукција.

Член 25

Варијацијата на грешката предизвикана со влијанието на брановиот облик мора да биде определена под најнеповолен фазен став на третиот хармоник во однос на основниот бран на струјата.

Кај повеќефазните бројла напонските кола мораат да бидат врзани паралелно, а струјните кола редно.

Факторот на изобличување на напонот мора да биде помал од 1%.

Член 26

При типското испитување во смисла на овој правилник се вршат следните испитувања на влијанието на:

- 1) краткотрајните струјни преоптоварувања;
- 2) сопственото загревање;
- 3) пречките.

Член 27

Испитувањето на влијанието на краткотрајните струјни преоптоварувања мора да се врши на следниот начин:

1) испитното коло за испитување на краткотрајните струјни преоптоварувања мора да биде без индуктивитет;

2) броилото треба да издржи струја чија вредност е 12 пати поголема од вредноста на номиналната струја I_n во траење од 0,5 s;

3) броилото мора да се врати на почетната температура со напонските кола напојувани еден час со референтен напон откако претходно било изложено на испитувањето пропишано во точка 2 од овој член.

4) по извршеното испитување, варијацијата на грешката при номинална струја и фактор на моќноста еднаков на еден мора да има вредност не поголема од 0,5%.

Член 28

Испитувањето на влијанието на сопственото загревање мора да се врши на следниот начин:

1) при отворените струјни кола напонските кола мораат да бидат приклучени на референтниот напон најмалку еден час пред почетокот на испитувањето;

2) броилото мора да се оптовари со најголема струја која ѝ одговара на вредноста на номиналната трајна термичка струја на трансформаторот при фактор на моќност еднаков на еден при што непосредно по оптоварувањето се определува грешката на броилото. Испитувањето мора да трае еден час;

3) варијацијата на грешката за време од 20 min. не смее да биде поголема од 0,5%.

Варијацијата на грешката предизвикана со сопствено загревање мора да има вредност не поголема од вредностите дадени во следната табела:

Вредноста на струјата	Фактор на моќност $\cos \varphi$	Граници на варијацијата на грешката во %	
		Бројла со класа на точност 0,2 S	0,5 S
120% I_n	1	0,1	0,2
	0,5 ind.	0,1	0,2

Член 29

Испитувањето на влијанието на пречките мора да се врши при мерни и помошни кола приклучени на референтниот напон и при отворени струјни кола.

Сите кола мораат да се испитуваат со бран на придушена фреквенција од 1 MHz, модулиран со 400 Hz во траење од 2 s според следната табела:

Испитување	Напон на испитувањето	Максимум на првата полупериода	Дозволена промена на бројачот и на давачот на импулси (импулси)
1	Напон на секое напонско коло	1 kV	0
2	Напон на секое струјно коло	1 kV	до 5
3	Напон на секое друго независно коло	1 kV	0
4	Напон помеѓу кои и да се две независни кола	2,5 kV	0
5	Помеѓу секое независно коло и масата	2,5 kV	0

Член 30

Броилото мора на видно место да има натписна плочка на која на еден од јазиците и писмата на народите, односно народностите на Југославија се испишани податоци, ознаки и симболи. Тие податоци мораат да бидат испишани на траен начин и лесно да се читаат во нормални услови на работа на броилото.

Член 31

На натписната плочка мораат да бидат испишани следните податоци:

- 1) ознака на мерната единица — на плочката од бројникот или меѓу основните податоци на броилото со „kWh“ или „MWh“;
- 2) ознака на видот на броилото (на пр. трофазно трансформаторско броило);
- 3) службена ознака на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали (на пр. F-6.15);
- 4) фабричка ознака на типот на броилото;
- 5) фабрички број на броилото (на пр. 25 025 315);
- 6) податоци за референтниот напон во „V“ (на пр. $3 \times 100 / \sqrt{3}$ V);
- 7) податок за номиналната секундарна струја на струјниот мерен трансформатор кој се става пред заградата и податок за номиналната струја на броилото кој се ставз во заградата (на пр. 1 (1) A, 5 (5) A, 1 (1,5) A, 5 (7,5) A, 1 (2) A, 5 (10) A);
- 8) класа на точност (на пр. 0,2 S или кл. 0,2 S);
- 9) податоци за референтната фреквенција во „Hz“ (на пр. 50 Hz);
- 10) константа на броилото во imp./kWh односно imp./MWh ;
- 11) шема на врската или број на шемата на врската;
- 12) година на производство (на пр. 1981 или 81);
- 13) фирма и назив на производителот или негов заштитен знак;
- 14) да се обележени сите стегалки на приклучницата според стандардизираната шема на врската;
- 15) податок за константата на давачот на импулси за далечинско мерење во Wh/imp. односно kWh/imp. ;
- 16) податоци за импулсите на давачот на импулсите за далечинско мерење:
  - време на траењето или на паузите на импулсите;
  - напон на импулсите;

— моќноста на кољето со кое давачот на импулсите директно управува (на пр. 80 ms, 100 V, 1 A);

17) податоци за напонот на помошните кола, ако тие кола не се поврзани со напонските кола на броилото (на пр. $U_p = 3 \times 100$ V, $U_p = 100$ V);

18) натпис „спротивно регистрирање спречено“ или соодветен симбол за броило со направа за спречување на спротивно регистрирање;

19) ознака за броилото наменето за мерење на енергија во обете насоки.

Член 32

Трансформаторското броило со секундарен бројник мора да има посебна натписна плочка на која ќе може дополнително да се запишат податоците за мерните трансформатори и за константата на трансформацијата со која треба да се множи покажувањето на бројачот за да може да се добие енергијата на примарната страна на мерните трансформатори.

Член 33

Податоците за импулсите на давачот на импулси за далечинско мерење можат да се назначат на посебна натписна плочка која може да се постави врз капакот на кукиштето на броилото.

Член 34

Евентуалното зголемување на капацитетот на бројачот со калеми мора да биде означено на плочката на бројникот со декаден множител (на пр. $\times 100$, $\times 1000$, итн.).

Член 35

Статичките броила со класа на точност 0,2 и 0,5 што се наоѓаат во употреба пред денот на влегувањето во сила на овој правилник, мораат да ги исполнуваат условите пропишани во чл. 15 до 19 на овој правилник.

Член 36

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 0206-10540/3
21 јуни 1982 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод
за мери и скапоцени метали,
Милисав Воичиќ, с. р.

476.

Врз основа на член 45 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/76 и 41/81), Советот на гувернерите донесува

ОДЛУКА**ЗА ПУШТАЊЕ ВО ОПТЕК НА КОВАНИ ПАРИ ОД 25 И 50 ПАРИ**

1. Народната банка на Југославија, на 15 јули 1982 година, ќе пушти во оптек ковани пари од 25 и 50 пари, со обележјата што се утврдени со Одлуката за основните обележја на кованиците пари од 25 и 50 пари и од 1, 2, 5 и 10 динари („Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/81 и 19/82).

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“

О. бр. 28

22 јуни 1982 година

Белград

Претседател
на Советот на гувернерите
гувернер
на Народната банка на
Југославија,
Радован Макиќ, с. р.

477.

Врз основа на чл. 24 и 66 став 1 точка 16 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/76 и 41/81), во согласност со точка 3 на Одлуката за целите и задачите на заедничката емисиона и парична политика и на заедничките основи на кредитната политика во 1982 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 72/81), Советот на гувернерите донесува

ОДЛУКА**ЗА УСОГЛАСУВАЊЕ НА ОБЕМОТ И НА ДИНАМИКАТА НА ПОРАСТОТ НА ПЛАСМАНИТЕ НА БАНКИТЕ ВО ПЕРИОДОТ ОД 1 ЈУЛИ ДО 30 СЕПТЕМВРИ 1982 ГОДИНА**

1. Основните банки и здружените банки (во натамошниот текст: банките) се должни да го усогласуваат обемот на порастот на своите вкупни пласмани во периодот од 1 јули до 30 септември 1982 година, согласно со одредбите на оваа одлука, така што тој пораст, според книговодствената состојба, изнесува најмногу, и тоа:

1) до 8% на 31 јули 1982 година;

2) до 9% на 31 август 1982 година;

3) до 10% на 30 септември 1982 година
сметайќи во однос на книговодствената состојба на вкупните пласмани на банката на 31 декември 1981 година

Банките што даваат кредити за сезонските залихи на пченицата од родот на 1982 година можат своите вкупни пласмани да ги зголемуваат над порастот утврден во став 1 на оваа точка за износот на порастот на кредитот за производство и залихи на пченицата над процентот од став 1 на оваа точка, под услов да не вршат отстапување на неискористениот дел од порастот на пласманите во смисла на одредбите од точка 4 на оваа одлука, освен кога тоа отстапување се врши наменски за кредитирање на откупот на пченицата.

Кредитите за инвестиции во основните средства, банките можат, во рамките на порастот утврден во став 1 од оваа точка, во текот на траењето на третото тримесечје, да ги зголемуваат најмногу до височина од 1% во однос на состојбата на тие кредити на 30 јуни 1982 година, со тоа што тоа ограничување да не се однесува на кредитите за инвестиции во основните средства што се водат во рамките на пласманите од точка 3 на оваа одлука.

2. Под вкупни пласмани на банката, во смисла на оваа одлука, се подразбираат сите краткорочни и долгорочни кредити и другите пласмани што банките им ги даваат на организациите на здружен труд, на други општествени правни лица, (вклучувајќи ги интерните банки), на граѓанските правни лица и на граѓани, без оглед на изворите на средствата од кои тие кредити и пласмани се даваат, освен кредитите и другите побарувања по основ на односите меѓу банките, вклучувајќи ја и Југословенската банка за меѓународна економска соработка, Пазарот на пари и хартии од вредност и Поштенската штетилница.

3. Како пласмани на банките, во смисла на точка 2 од оваа одлука, а во согласност со точка 3 став 3 на Одлуката за целите и задачите на заедничката емисиона и парична политика и на заедничките основи на кредитната политика во 1982 година, не се сметаат:

1) пласманите од средствата на Фондот на Федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини, што се сметаат комисиони банкарски работи;

2) пласманите за обнова и изградба на подручјата пострадани од земјотрес;

3) пласманите од дополнителни и посебни средства што се користат за побрзиот развој на САП Косово.

Во вкупниот пораст на пласманите на банката, во смисла на оваа одлука, не се засметува порастот на побарувањата во девизи од домашните комитенти создаден по основ на пресметаните текушти курсни разлики.

4. Банките можат меѓусебно да го отстапуваат неискористениот дел од порастот на пласманите до обемот на можниот пораст утврден за секој месец во точка 1 став 1 на оваа одлука.

Банките можат меѓусебно да го отстапуваат и неискористениот дел од можниот пораст на кредитите за инвестиции во основните средства од точка 1 став 3 на оваа одлука, со тоа што истовремено за тој износ да се изврши и отстапување во смисла на став 1 од оваа точка.

Меѓусебно отстапување, односно примање на неискористениот дел од порастот на пласманите во смисла на ст. 1 и 2 од оваа точка, банките вршат однапред во текот на месецот, а најдоцна до последниот календарски ден на секој месец во периодот на кој се однесува оваа одлука.

За отстапениот, односно примениот дел на неискористениот пораст на пласманите, во смисла на ст. 1 и 2 од оваа точка, банката е должна да ја извети надлежната народна банка на републиката, односно надлежната народна банка на автономната покраина, во рок од три дена од денот на извршеното отстапување, односно примање на делот на неискористениот пораст на пласманите, и тоа со доставување на фотокопија од склучениот договор или самоуправна спогодба помеѓу банките или помеѓу здружената банка и основната банка — членка на таа здружена банка за меѓусебното отстапување и примање на делот на неискористениот пораст на пласманите.

5. Заради следење и контрола на спроведувањето на одредбите од оваа одлука, банките се должни до надлежната народна банка на републиката, односно надлежната народна банка на автономната

покраина да достават извештаи за остварениот пораст на нивните вкупни пласмани, според книговодствената состојба на банката, со состојба на последниот ден во месецот, за секој месец во текот на периодот јули-септември 1982 година, во рокот пропишан за доставување на билансот на банката. Тие извештаи банките ги доставуваат во по два примерока.

Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини доставуваат до Народната банка на Југославија збирни извештаи за состојбата на пласманите на банките на ниво на републиката, односно автономната покраина, и по еден примерок на примените индивидуални извештаи од банките, во рок од пет дена од денот на истекот на рокот од став 1 на оваа точка. Кон збирните извештаи за состојбата на пласманите на банките на ниво на републиката, односно автономната покраина, народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини доставуваат и збирен преглед на меѓусебно извршените отстапувања, односно примања од неискористениот дел на порастот на пласманите поединечно по банките од своето подрачје.

6. Извештаите од точка 5 на оваа одлука банките ќе ги доставуваат според образецот што Народната банка на Југославија ќе го пропише со свои упатства.

7. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

О. бр. 27
24 јуни 1982 година
Белград

Го заменува претседателот
на Советот на гувернерите
заменик-гувернер
на Народната банка на Југославија,
Миодраг Вељковиќ, с. р.

478.

Врз основа на член 43 од Законот за здравственото осигурување на воените осигуреници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/78), Собранието на Заедницата на социјалното осигурување на воените осигуреници донесува

О Д Л У К А

ЗА ВИСОЧИНАТА НА ПОМОШТА ЗА ОПРЕМАТА НА НОВОРОДЕНО ДЕТЕ

1. Помошта за опремата на новородено дете, според Законот за здравственото осигурување на воените осигуреници, изнесува 1.200 динари за секое новородено дете.

2. Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за височината на помошта за опремата на новородено дете („Службен лист на СФРЈ“, бр. 4/74 и 15/75).

3. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 34-1
22 јуни 1982 година
Белград

Собрание на Заедницата на социјалното осигурување на воените осигуреници

Претседател,
Мирко Нововиќ, с. р.

479.

Врз основа на член 20 став 2 од Законот за здравственото осигурување на воените осигуреници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 32/78), во согласност со сојузниот секретар за народна одбрана, Собранието на Заедницата на социјалното осигурување на воените осигуреници пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ДОПОЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ИНДИКАЦИИТЕ, ЗА СТАНДАРДИТЕ ЗА МАТЕРИЈАЛИТЕ И ЗА РОКОВИТЕ НА ТРАЕЊЕТО ЗА ОЧНИ И СЛУШНИ ПОМАГАЛА И ЗА ПОМАГАЛА ЗА ОВОЗМОЖУВАЊЕ НА ГЛАСЕН ГОВОР

Член 1

Во Правилникот за индикациите, за стандардите за материјалите и за раковите на траењето за очни и слушни помагала и за помагала за овозможување на гласен говор („Службен лист на СФРЈ“, бр. 16/77 и 13/81), во член 2 под А по точка 5 се додаваат две нови точки, кои гласат:

- „6) Браева машина за пишување;
- 7) Магнетофон.“

Член 2

По член 8 се додава нов член 8а, кој гласи:
„Браева машина за пишување добива слепо осигурено лице, и тоа: дете кое се наоѓа на школување, а други лица — ако се обучени со Браево писмо во училиштата за слепи или на посебни курсеви за описменување на слепите.“

Магнетофон добива слепо осигурено лице, и тоа: дете кое се наоѓа на школување, а други лица — ако се членови на библиотеката за слепи.

Кон барањето за добивање помагало од ст. 1 и 2 на овој член, кое се поднесува преку надлежниот санитарски орган, осигуреното лице прилага докази за исполнување на условите за признавање на правото на бараното помагало.

Лицето кому му е признато правото на помагало од овој член помагало набавува преку сојузот на слепите на републиката, односно на автономната покраина во која има живеалиште, со тоа што надоместот му се признава во височината на набавната цена по која се испорачува помагалото преку сојузот на слепите.

За магнетофон се признава набавната цена само ако е во прашање четириканален магнетофон“.

Член 3

Во член 10 став 1 во точка 11 на крајот точката се заменува со точка и запирка и потоа се додава нова точка 12 која гласи:

„12) за магнетофони — 7 години.“

По став 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Браева машина за пишување слепо осигурено лице може да добие само еднаш.“

Досегашниот став 2 станува став 3.

Член 4

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 34-1
22 јуни 1982 година
Белград

Собрание на Заедницата на социјалното осигурување на воените осигуреници

Претседател,
Мирко Нововиќ, с. р.

480.

Врз основа на член 8 став 2 од Договорот за определување на земјоделските производи како производи од посебен општествен интерес за кои ќе се утврдуваат производителски продажни цени во 1981 и 1982 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/81), во врска со член 83 точка 3 од Законот за основите на системот на цените и за општествената контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 1/80 и 38/80), Сојузната заедница за работи на цените донесува

О Д Л У К А

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛСКИТЕ ПРОДАЖНИ ЦЕНИ ЗА ПЧЕНИЦА ОД РОДОТ НА 1982 ГОДИНА

1. Се утврдуваат производителските продажни цени за пченица од родот на 1982 година, и тоа:

Дин/kg

1) пченица од I класа	12
2) пченица од II класа	11
3) пченица од III класа	10

Цените од став 1 на оваа точка ќе служат како основа за самоуправни спогодување и општествено договарање во рамките на репродукционите целини, односно за договарање во откупот и во прометот на тие производи, како и за формирање на цените на производите добиени со преработка на пченица.

Цените од став 1 на оваа точка се подразбираат за пченица испорачана во месец јули. За секој следен месец, почнувајќи од месец август, а заклучно со месец мај од наредната година, цените се зголемуваат за 0,060 динари за килограм.

2. Цените од точка 1 на оваа одлука се подразбираат франко вагон натоварна станица на производителот, франко магацин железничка станица на производителот или франко магацин на мелницата за производителите што се занимаваат со производство на пченица сами или во кооперација со индивидуални земјоделски производители — по избор на купувачот, а за индивидуалните производители — франко магацин на организацијата на здружен труд која врши откуп.

3. Цените од точка 1 на оваа одлука важат за зрела пченица, здрава, без знаци на мувла и туѓ вкус и мирис, употреблива за човечка исхрана, незаразена со пченични болести и штетници, со 76 kg хектолитарска тежина, 2% уродица и нечистотија и 13% влага, и тоа за пченица од:

- 1) I класа — ако содржи најмалку 13% сурови протеини и седиментациона вредност најмалку 40;
- 2) II класа — ако содржи најмалку 11,5% сурови протеини и седиментациона вредност најмалку 30;
- 3) III класа — ако содржи најмалку 10% сурови протеини и седиментациона вредност најмалку 18.

4. Ако пченицата има поголем или помал процент на уродица, нечистотија или влага од оној што е предвиден во точка 3 од оваа одлука, цената ќе се намали за процентот на уродицата, нечистотијата или влагата, односно ќе се зголеми за истиот процент. Кршените зрна помали од половината се сметаат како уродица.

Ако пченицата има поголема или помала хектолитарска тежина од онаа што е предвидена во точка 3 од оваа одлука, продажната цена се зголемува, односно намалува за 0,5% за секој килограм над или под предвидената хектолитарска тежина. Дропките се земаат предвид. За пченицата која има хектолитарска тежина поголема од 80 kg се смета дека има хектолитарска тежина од 80 kg.

За пченицата која има процент на влага поголем од 14% цената ќе се намали и за трошоците на

сушењето. Трошоците на сушењето се утврдуваат со договор склучен помеѓу производителот и купувачот.

За главносаност на пченицата во повисок степен и за замачаност и запаливост на пченицата цената ќе се намали до 5%.

5. Купувачите и производителите ги регулираат со договор роковите на преземањето и другите услови за испорака на пченица.

6. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2960/1
22 јуни 1982 година
Белград

Претседател
на Советот на Сојуз-
ната заедница за ра-
боти на цените,
Раде Тодоровиќ, с.р.

УСТАВЕН СУД НА ЈУГОСЛАВИЈА

О Д Л У К А

ЗА ОЦЕНА НА УСТАВНОСТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ЧЛЕН 6 ОД ОДЛУКАТА ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА СРЕДСТВА ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА КОРИСНИЦИТЕ, ЗА КОИ СРЕДСТВА НЕ СЕ ОБЕЗБЕДУВААТ СО САМОУПРАВНА СПОГОДБА И НИВНИТЕ СПРОТИВНОСТИ СО ОДРЕДБИТЕ НА ЧЛЕН 77 ОД ЗАКОНОТ ЗА ДЕВИЗИНОТО РАБОТЕЊЕ И КРЕДИТНИТЕ ОДНОСИ СО СТРАНСТВО И СО ОДРЕДБИТЕ НА ЧЛЕН 10 ОД ЗАКОНОТ ЗА ПАРИЧНИОТ СИСТЕМ

1. Деловната заедница на организациите на здружен труд за изведување на инвестициони работи во странство „Монтивест“ — Белград поведе постапка пред Уставниот суд на Југославија за оценување на уставноста на одредбите на чл. 5 и 6 од Одлуката за обезбедување средства за здравствена заштита на корисниците, за кои средства за здравствена заштита не се обезбедуваат со Самоуправната спогодба што ја донесоа собранијата на општинските самоуправни интересни заедници за здравствена заштита од подрачјето на град Белград („Службени лист града Београда“, бр. 28/80) и нивните спротивности со Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77), поради тоа што со нив е уредена обврската за здружување на додатните средства за здравствена заштита и за работниците во здружениот труд овие обврски ги уредуваат со самоуправни спогодба, како и поради тоа што со нив е уредено овие средства да се здружуваат во валутата на земјата во која работат овие работници.

2. Со оспорените одредби на член 5 од Одлуката е уредено југословенските државјани, вработени во југословенски претставништва и организации во странство, лицата упатени во странство заради стручно совршување или школување, југословенските државјани што во странство се вработени во меѓународни и други организации, или кај работодавачи, како и качениот персонал на бродови, додека бродот се наоѓа во странство, ги здружуваат и додатните средства за обезбедување на здравствена заштита во странство, и тоа според стапка од 30 насто од месечниот нето личен доход, односно основицата.

Со одредбите на член 6 од Одлуката е уредено за корисниците на здравствената заштита од член 5 средствата за здравствена заштита да се здружуваат во валутата на земјата во која овие работници примаат личен доход, освен ако работат во земјите од клириншкото подрачје.

3. Уставниот суд на Србија, во постапката за оценување на уставноста и законитоста на оспорените одредби со републиките закони, Со Одлуката I У-број 261-1/81 од 11 февруари 1982 година ја поништил оспорената одредба на член 5 од Одлуката.

4. Уставниот суд на Југославија оценувајќи ја уставноста на оспорените одредби на член 6 од Одлуката и нивните спротивности со сојузните закони, утврди дека тие не се согласни со Уставот на СФРЈ и дека се во спротивност со одредбите на член 77 од Законот за девизното работење и кредитните односи со странство и со одредбите на член 10 од Законот за паричниот систем.

Според одредбите на член 259 од Уставот на СФРЈ, секој кој располага со општествени средства, врши плаќање на начинот определен со сојузен закон, што значи дека оваа материја, во која спаѓаат и средствата за плаќање по сите основи, не може да се уредува и со други прописи и самоуправни општи акти, па ниту со оспорената одлука.

Корисниците на здравствена заштита од чл. 5 и 6 на оспорената одлука, според член 16 од Законот за девизното работење и кредитните односи со странство, се сметаат за домашни лица, па обврската за здружување на средствата за нивната здравствена заштита во странска валута е во спротивност со одредбите на член 77 од овој закон со кои е забрането плаќање и наплатување во девизи помеѓу домашни лица, како и во спротивност со одредбите на член 10 од Законот за паричниот систем, со кои е пропишано во платниот промет помеѓу домашните лица сите обврски и права и сите работи што гласат на пари, да се изразуваат во динари и да се извршуваат во средствата на плаќање што гласат на динар.

5. Уставниот суд на Југославија, врз основа на член 375 став 1 точка 4 и член 385 од Уставот на СФРЈ и член 29 од Деловникот на Уставниот суд на Југославија, на сдницата одржана на 2 јуни 1982 година, донесе

О д л у к а

Се утврдува дека одредбите на член 6 од Одлуката за обезбедување на средства за здравствена заштита на корисниците, за кои средства не се обезбедуваат со самоуправни спогодба, не се во согласност со Уставот на СФРЈ и дека се во спротивност со одредбите на член 77 од Законот за девизното работење и кредитните односи со странство и со одредбите на член 10 од Законот за паричниот систем, па како такви, се укинуваат.

Оваа одлука Судот ја донесе во состав: претседател на Судот проф. д-р Александар Фира, и судиите: Рамадан Враниќи, д-р Стана Гукиќ-Делевиќ, Славко Кухар, Воислав Ракиќ, Јаким Спиrowски, д-р Јосиф Трајковиќ, Мустафа Сефо, Иван Франко, Мијушко Шибалиќ и Душан Штрбац.

У-бр. 185/81
2 јуни 1982 година
Белград

Претседател
на Уставниот суд на Југославија,
проф. д-р Александар Фира, с. р.

СОДРЖИНА:

	Страна
459. Одлука за утврдување на предметите, ко- личествата и вредностите на кои при увозот на стоки се применуваат царински повластици — — — — —	1001

	Страна
460. Одлука за утврдување на услужните, занаетчиските и земјоделските дејности засновани врз личен труд, за кои може да се користи царинска повластица — — — — —	1004
461. Одлука за престанување на важењето на Одлука за утврдување на производителските продажни цени за пченица од родот на 1982 година — — — — —	1004
462. Правилник за постапката за остварување на правото на ослободување од плаќање царина — — — — —	1004
463. Правилник за југословенските стандарди за кабли за радиоефеквенции — — — — —	1010
464. Правилник за југословенските стандарди за телекомуникации — — — — —	1011
465. Правилник за југословенскиот стандард за транспортни калеми електрични кабли, спроводници и метални јажиња — — — — —	1011
466. Правилник за југословенските стандарди за јадра за индуктивни калеми и трансформатори за телекомуникации — — — — —	1012
467. Правилник за југословенските стандарди за амбалажа од дрво — — — — —	1012
468. Правилник за југословенските стандарди за производи на дрвната индустрија, за конзервирање на дрво и за моторни синдирести пили — — — — —	1013
469. Правилник за југословенските стандарди за садови под притисок — — — — —	1013
470. Правилник за југословенските стандарди за методите за испитување на железни руди — — — — —	1014
471. Правилник за југословенските стандарди за текстил — — — — —	1014
472. Правилник за измени на Правилникот за југословенските стандарди за елементи на опрема и уреди — — — — —	1015
473. Правилник за југословенските стандарди за бетон — — — — —	1015
474. Правилник за југословенските стандарди за цемент — — — — —	1015
475. Правилник за метролошките услови за статички броила на активна електрична енергија, со класа на точност 0,2 S и 0,5 S — — — — —	1016
476. Одлука за пуштање во оптек на ковани пари од 25 и 50 пари — — — — —	1021
477. Одлука за усогласување на обемот и на динамиката на порастот на пласманите на банките во периодот од 1 јули до 30 септември 1982 година — — — — —	1021
478. Одлука за височината на помошта за опремата на новорождено дете — — — — —	1022
479. Правилник за дополнување на Правилникот за индикациите, за стандардите за материјалите и за роковите на траењето за очни и слушни помагала и за помагала за овозможување на гласен говор — — — — —	1022
480. Одлука за утврдување на производителските продажни цени за пченица од родот на 1982 година — — — — —	1023
Одлука за оцена на уставноста на одредбите на член 6 од Одлуката за обезбедување на средства за здравствена заштита на корисниците, за кои средства не се обезбедуваат со самоуправни спогодба и нивните спротивности со одредбите на член 77 од Законот за девизното работење и кредитните односи со странство и со одредбите на член 10 од Законот за паричниот систем — — — — —	1023

Издавач: Невинско-издавачка установа Службен лист на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Белград, Јасана Ристика бр. 1, Понт. факс 226. — Директор и главен и одговорен уредник Вељко Тадиќ. — Печати Београдски издавачко-графички завод, Белград, Булевар војводе Мишиќа бр. 17.